

KS Folkevalgtprogram Longyearbyen Lokalstyre

Sigmund Engdal og Dag-Henrik Sandbakken KS

Velkommen Formål med samlingen

Program for dagen

09.00	Åpning
09.30	Justisdepartementet - Polaravdelingen
10.15	Sysselmannen
11.15	Hva vil dere med Longyearbyen lokalstyre de neste 4 år?
12.15	Lunsj
13.00	Din rolle som folkevalgt
14.30	Samspillet med administrasjonen
15.45	Samspillet i folkevalgte organer
17.00	Bruk av sosiale medier
18.00	Avslutning dag 1 – Hva trenger dere til i morgen? Andre tema?

KS har tre roller

KS er styrt av lokale folkevalgte

Informasjon fra og om KS

KS' nettsider:

<https://www.ks.no/>

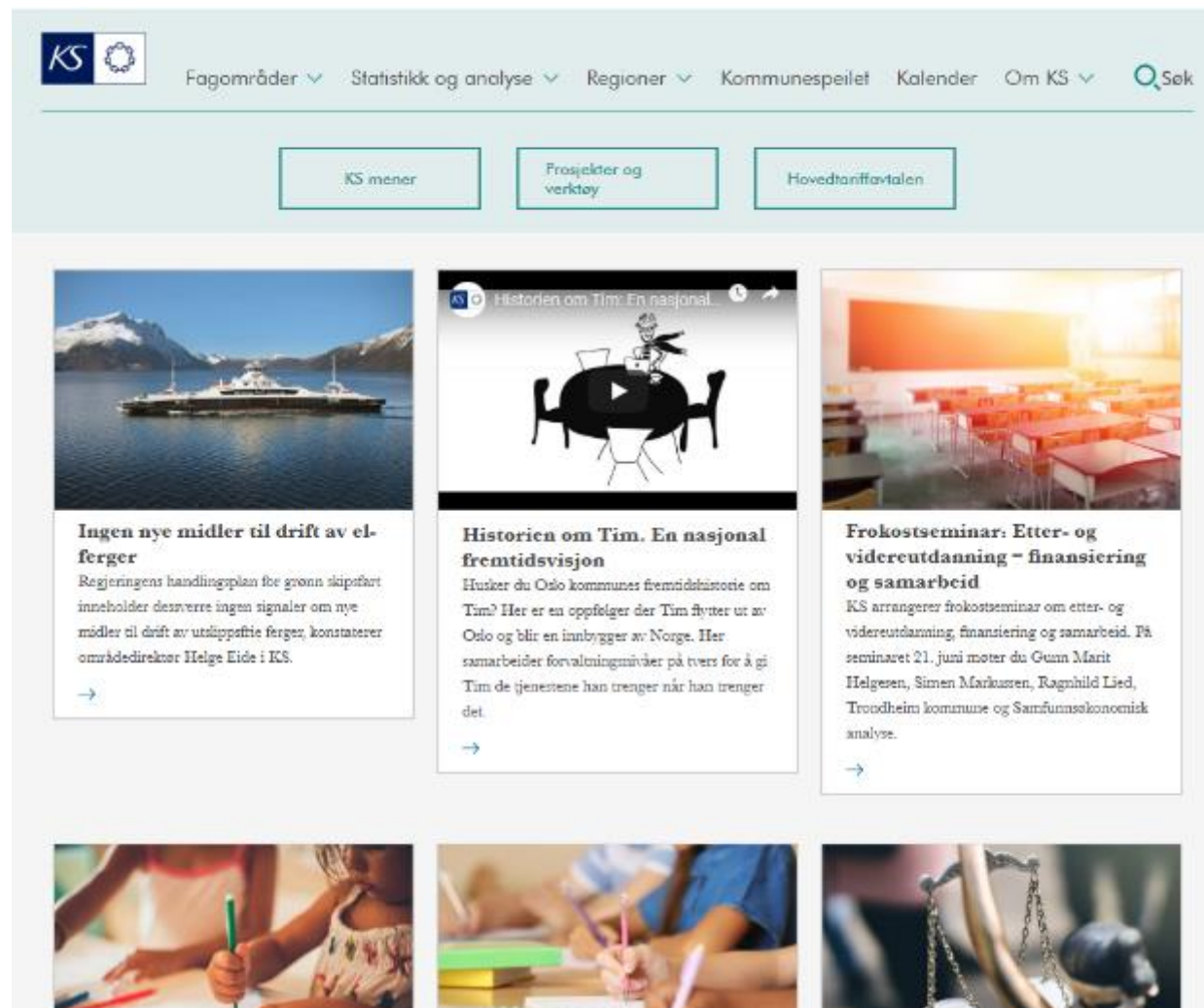
Følg KS i sosiale medier

- [Facebook](#)
- [LinkedIn](#)
- [Twitter](#)

Hold deg oppdatert:

[Meld deg på KS nyhetsbrev](#)

Følg KS-podden: Der livet leves

Justisdepartementet – polaravdelingen

Sysselmannen

Pause Oppstart 1115

Hva vil dere med Longyearbyen Lokalstyre de neste fire årene?

Hvorfor ble du politiker?

Hva vil du de neste fire årene?

Lunsj – oppstart kl 1245

tillit

Fredrik Folkevalgt

[Å stå i stormen](#)

Hva kjennetegner et godt lokaldemokrati

SPESIELT VIKTIG

- Intern kultur preget av tillit og åpenhet
- Tydelige ansvarslinjer og god rolleavklaring
- Informasjon

IKKE ENTYDIG

- Politisk styringsmodell
- Delegering til politiske utvalg og til administrasjon
- Målstyring
- Interkommunalt samarbeid
- Møteledelse
- Kanaler for innbyggerdeltakelse

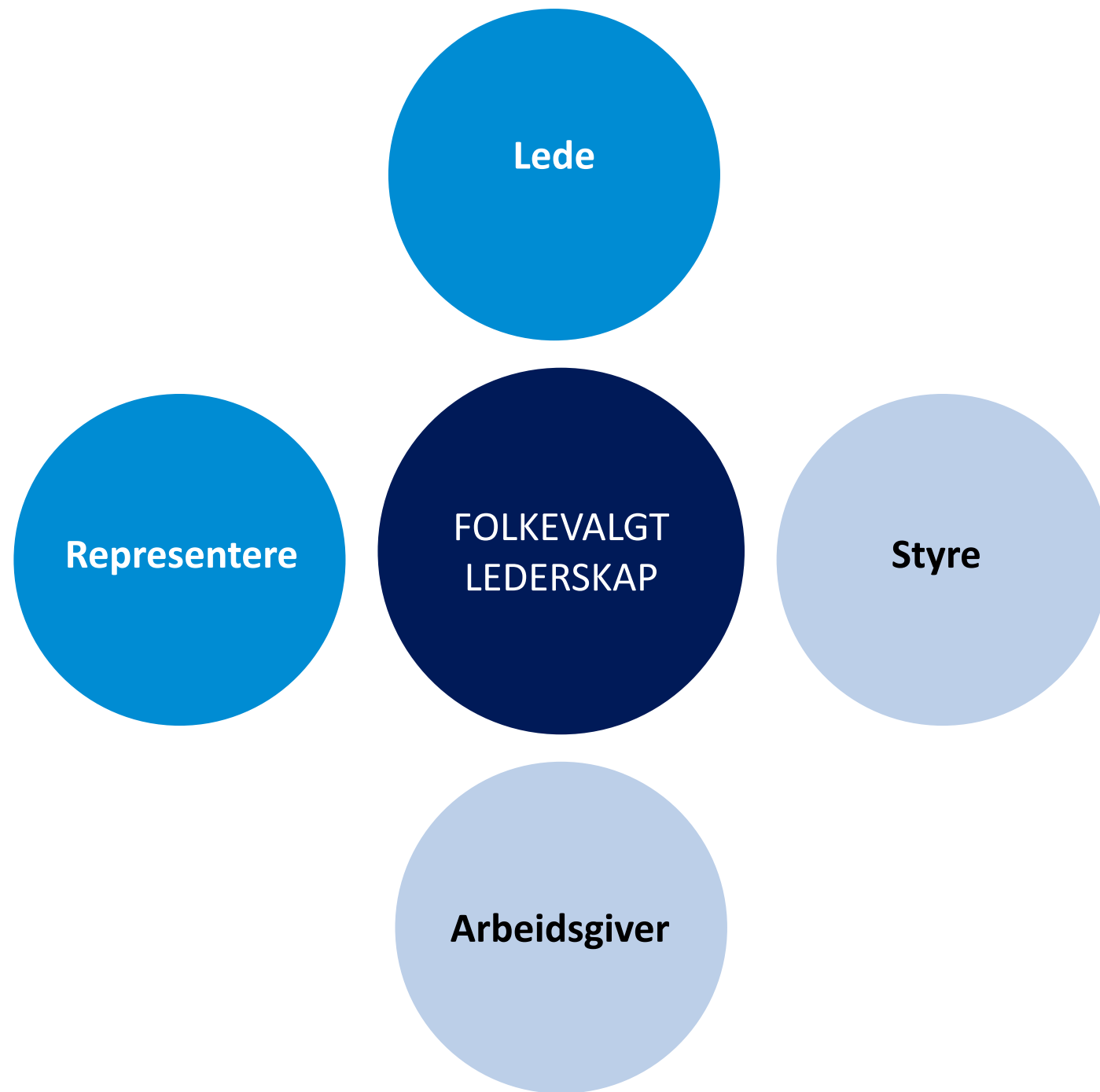
Kilde: KS 2017

Godt lokaldemokrati med høy tillit har vi når...

Foto: ScanStockPhoto

- innbyggerne kjenner seg godt representerte,
- de folkevalgte setter dagsorden, styrer ressursbruken og er ombud for innbyggerne, og
- fylkeskommunen leverer det som er lovet.

Hvordan ta lederskapet?

En sterk stat

En kritisk og
årvåken presse

SOM FOLKEVALGT ER
DU UNDER PRESS

Forventninger fra
innbyggerne

Oppgavevekst og
komplekse prosesser

Hvordan ta lederskapet?

MOBILISERENDE

REPRESENTERENDE

INKLUDERENDE

Case

Politikk er å ville

Lillevik kommune har 43 medlemmer i kommunestyret og behandler 150 saker i året.

«Alle» sakene er initiert av kommunedirektøren og er levert i henhold til kommunens årshjul. Sakene blir sendt ut i god tid før møtet og det er god tid til å ta stilling til kommunedirektørens forslag til vedtak. Det er enkelt å være kommunestyrerepresentant i Lillevik!

Kåre Sand som har sittet i kommunestyret i tre perioder. Han har stilt mange grunngitte spørsmål i løpet av disse årene, og alle disse har blitt besvart med god informasjon. Men hvor ble politikken av?

Foto: Unsplash/Taneli Lahtinen

Case

Politikk er å ville

Nå er han lei. I denne perioden har partiet hans laget en liste over ting de vil gjennomføre eller i det minste foreslå i løpet av det første året i valgperioden.

Hvordan kan Kåre Sand og kommunestyret få fremmet de sakene de har gått på valg på, og sette dagsorden på det politiske arbeidet?

Foto: Unsplash/Taneli Lahtinen

Hvordan utøve folkevalgt lederskap i praksis

- Reise en sak eller en debatt
 - «rette en forespørsel til lederen i møtet»
 - Grunnlagt spørsmål
 - Interpellasjon
 - Muntlig spørretime
- Fremme alternative forslag til vedtak
- Kreve å få en sak på saklista, ekstra fylkestingsmøte
- Verbalforslag i budsjettet

Photo by Marcos Luiz Photograph on Unsplash

Som folkevalgt har du både rettigheter og plikter

- Rett og plikt til å delta i møter
- Fri fra arbeid
- Dekning av utgifter og økonomisk tap
- Arbeidsgodtgjøring
- Godtgjøring ved frikjøp
- Ettergodtgjøring
- Pensjonsordning
- Sykepenger
- Yrkesskade
- Permisjoner

Foto: ScanStockPhoto

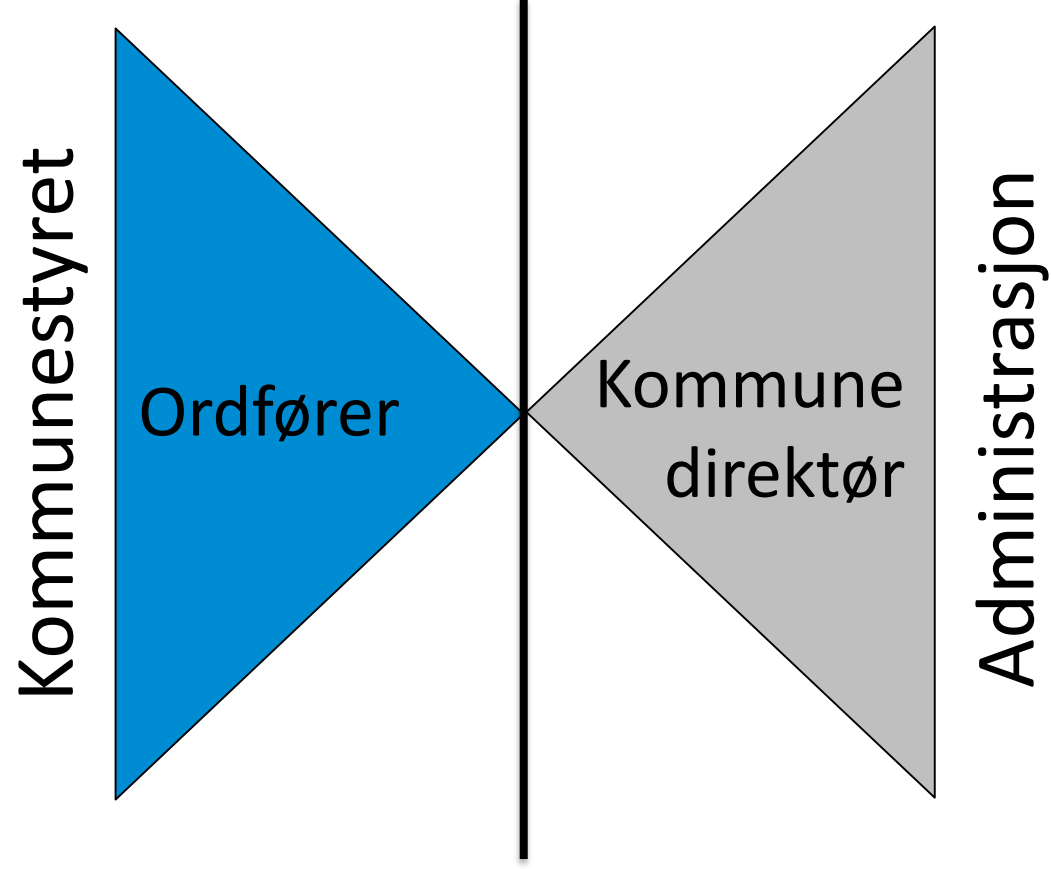

Pause
Oppstart kl 14.30

Samspillet med administrasjonen

«Samspillet mellom folkevalgte organer og administrasjonen forutsetter en
kontinuerlig og god rolleavklaring og respekt for hverandres roller.»

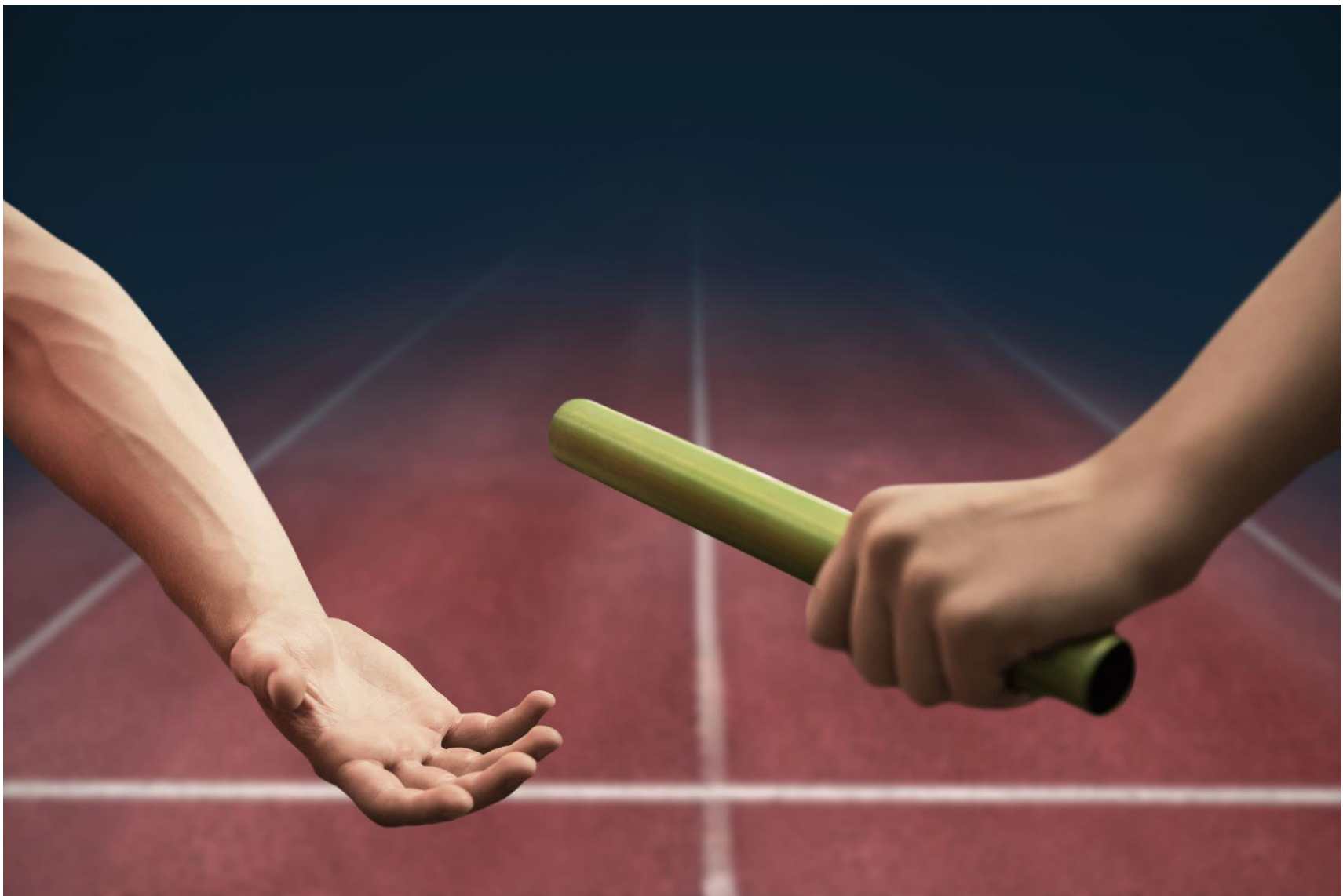
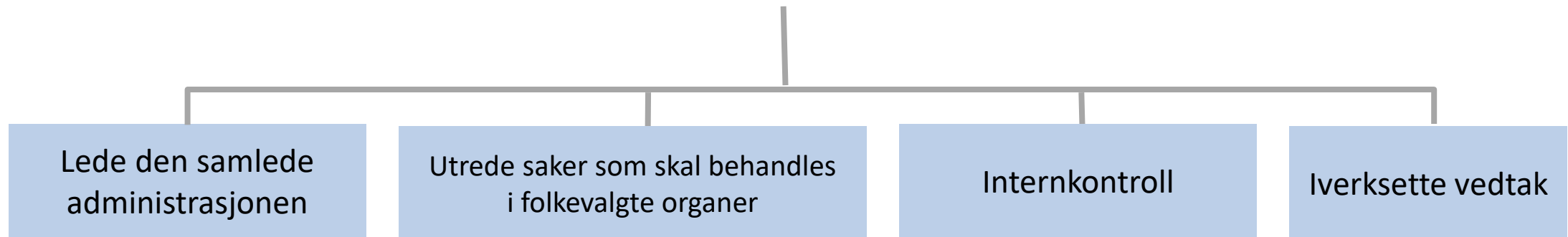
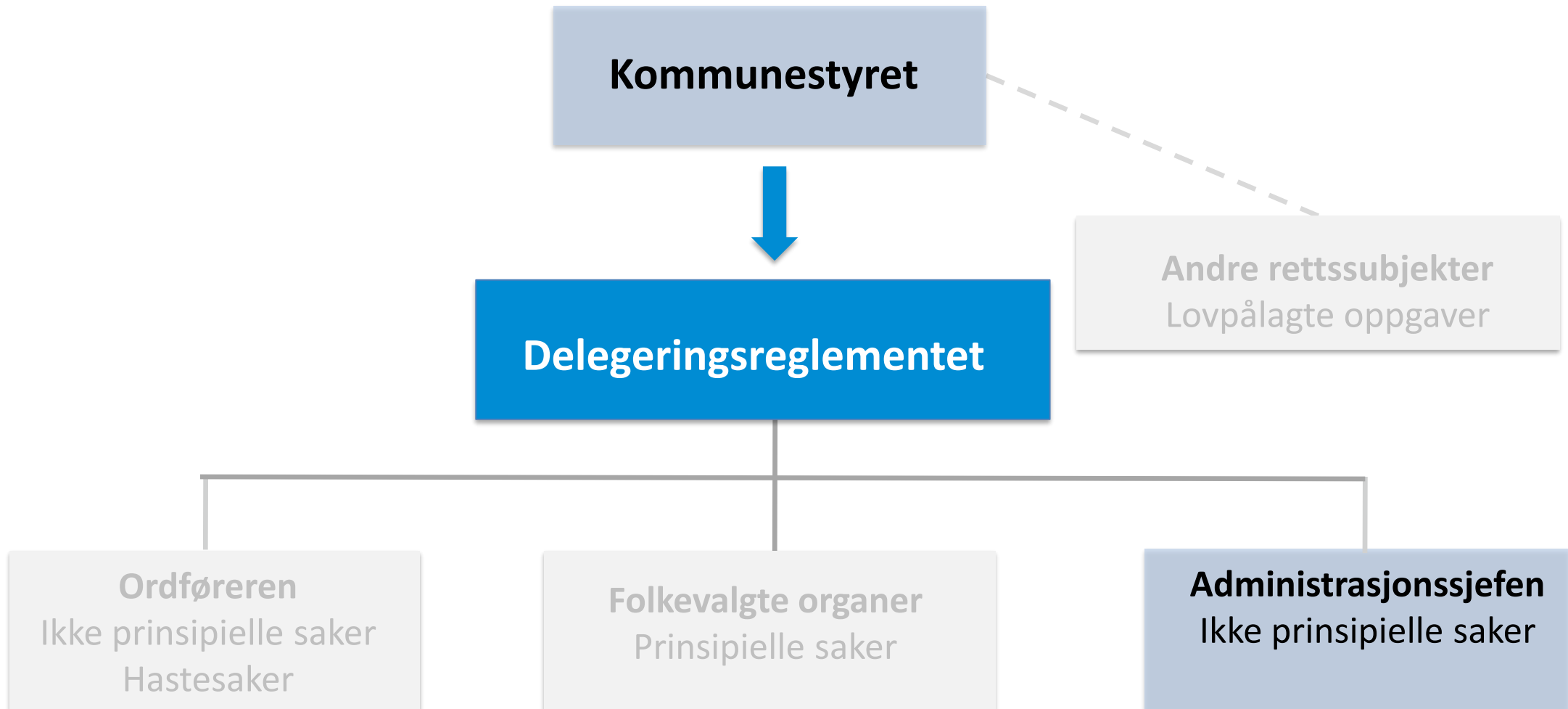

Foto: Shutterstock

Administrasjonssjefens – oppgaver og ansvar

Delegering gir tydelige roller og ansvar

Tiltak for god samhandling

- Avklaring av roller og god rolleforståelse
- Designe gode prosesser - når skal folkevalgte involveres?
- Politiske styringssignaler = tydelige vedtak i møte
- Formelle arenaer for utveksling av informasjon
- Gode nok rutiner for rapportering
- Møteplasser for samtaler mellom de folkevalgte og administrasjonen
- Formalisert informasjon fra administrasjonen, skriftlige rapporter
- Samme informasjon til alle folkevalgte til samme tid

Foto: ScanStockPhoto

Hva vil det si at kommunestyret eller fylkestinget har det overordnede arbeidsgiveransvaret?

Administrasjonssjefen har ansvaret for det løpende arbeidsgiveransvaret

Vedtak om ansettelse,
suspensjon, oppsigelse
og avskjed

Innvilge /avslå
permisjons-søknader

Oppfølging av
sykefravær

Fastsette lønn
(innenfor mandat)

Eksempler på hva kommunestyrets arbeidsgiverrolle kan innebære

Arbeidsgiveransvaret for administrasjonssjefen

- Kommunestyret / fylkestinget er arbeidsgiver for kommunedirektøren
- Ordfører har et særlig ansvar, men samtidig søke ordninger lokalt som ivaretar bred forankring i kommunestyre/fylkesting
- Oppfølging arbeidsgiveransvaret viktig for å bygge tillit, få til et godt samspill og forebygge konflikter
- Utviklingssamtale med kommunedirektøren minst en gang i året

Foto: ScanStockPhoto

Case: Kritikk av kommunalt ansatte

- En folkevalgt som sitter både i formannskap og kommunestyre har gjennom lang tid skrevet kritiske leserinnlegg på sosiale medier om en navngitt leder i kommunen.
- Dette skjer til tross for at kommunes etiske regelverk understreker at kommunens ansatte og folkevalgte skal opptre i samsvar med kommunen sine verdier.
- For folkevalgte presiseres det særskilt at de har et ansvar som arbeidsgiver og at kritikk av administrasjonen skal gå gjennom kommunedirektøren
- Vedkommende sier at han uttaler seg som privatperson, ikke som folkevalgt, og at dette handler om retten til ytringsfrihet.

Case

Diskuter:

- Kan en folkevalgt velge å se bort fra kommunes vedtatte etiske retningslinjer og begrunne det med at hun opptrer som privatperson?
- Hvordan kan eventuelt kritikk av kommunalt ansatte tas opp av folkevalgte?

Hva er et godt samspill mellom de folkevalgte og
administrasjonssjefen?
Når fungerer det godt?
Hva utfordrer samspillet?

Samtale mellom Arild og Hege

Tillit

Kort pause
Oppstart kl 1600

Samspillet i folkevalgte organer

Samspillet folkevalgte i mellom

- Struktur
- Politisk klima og kultur
- Informasjon
- Lokalstyreleders rolle

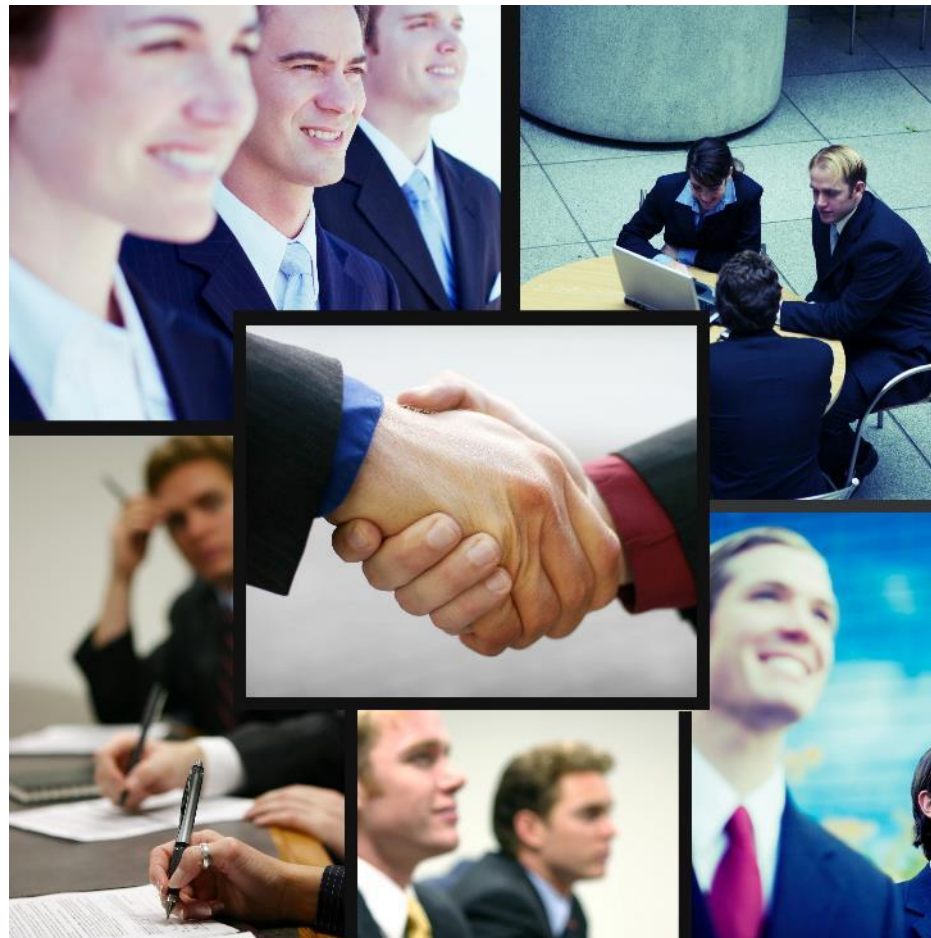
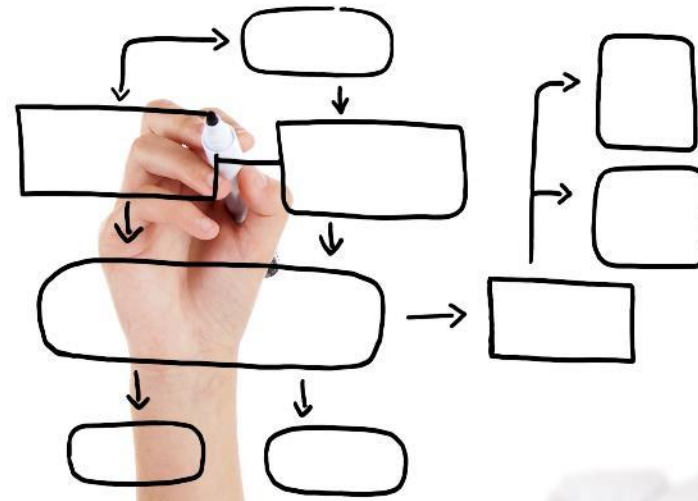

Foto: ScanStockPhoto

Kommuneloven gir kommunene organisasjonsfrihet

To ulike typer organer

FOLKEVALGTE ORGANER

- Kommunestyre og fylkesting
- Formannskap og fylkesutvalg
- Kommuneråd og fylkesråd
- Utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg
- Arbeidsutvalg
- Felles, folkevalgt nemd i vertskommunesamarbeid
- Styret for deler av den kommunale virksomheten i parlamentarisk styrte kommuner og fylkeskommuner
- Representantskap og andre styringsorganer for et interkommunalt politisk råd
- Representantskap for et kommunalt oppgavefellesskap
- Et kommunalt folkevalgt organ hjemlet i særlov

ANDRE KOMMUNALE ORGANER

- Partssammensatte utvalg
- Styret for en institusjon
- Underordnede styringsorganer for et kommunalt oppgavefellesskap
- Styret for et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
- Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom

Hva er politisk kultur?

- Det handler om uskrevne regler for hva som er god eller akseptabel opptreden på den lokalpolitiske arenaen
- Disse uskrevne reglene videreføres bevisst eller ubevisst
- Den politiske kulturen påvirker hvorfor man gjør som man gjør
- Holdninger, overbevisninger, normer, praksis, rutiner
- Oppfattes som selvfølgeligheter

Foto: ScanStockPhoto

Tydelig informasjon

- Lik informasjon til alle til samme tid
- Forstår du ikke det som står/sies så må du spørre
- Ikke vedta noe du ikke forstår
- Omfang av informasjon
- Klart språk

Foto: ScanStockPhoto

Lokalstyreleder for alle

- Rollemodell
- Ansvar for den politiske arena
- Sette dagsorden for politisk arbeid
- Lokalstyrets ansikt utad, døråpner
- Møteleder
- Kan få myndighet til å treffe vedtak i hastesaker og i ikke-prinsipielle saker
- Kan få myndighet til å opprette utvalg
- Har forslagsrett i alle organer unntatt kontrollutvalget
- Hovedkontakt til administrasjonssjefen

Foto: ScanStockPhoto

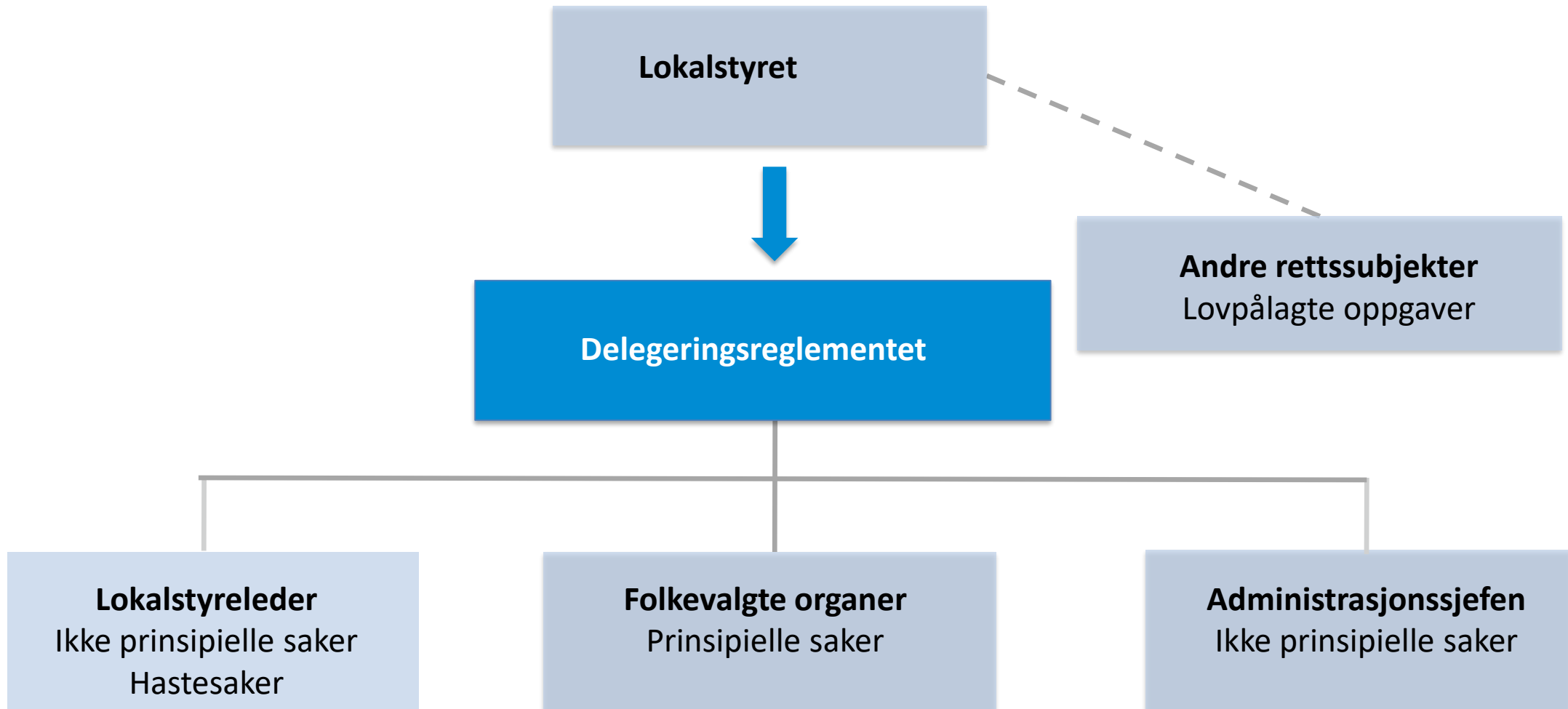

Gruppemøter

Hvordan vil vi ha det i Longyearbyen
Lokalstyre, og hva er vårt bidrag?

*Dere skal forberede ett innlegg på
max 2 ½ minutt som skal holdes på
talerstolen*

Delegering gir tydelige roller og ansvar

Habilitet

- Ikke kritikkverdig å være inhabil
- Kritikkverdig å ikke reise spørsmålet selv
- Beskytte parter
- Beskytte det enkelte medlem
- Ikke noe bekvemmelighetsflagg
- Opprettholde tilliten til kommunen

FORVALTNINGSLOVEN §6

- Automatisk inhabil
 - Part
 - Slektskap
 - Verge / fullmektig
 - Leder, styremedlem, bedriftsforsamling
- Skjønnsmessig vurdering
 - «fordel, tap, ulempe»
 - «egnet til å svekke tilliten til upartiskhet»

KOMMUNELOVEN

- § 11-10 Inhabilitet for folkevalgte
- § 11-11 Fritak av personlige grunner

Habilitet

- Gjelder både folkevalgte og ansatte
- Gjelder for forberedelse og vedtak – hele saksbehandlingsløpet
- Inhabilitet = saksbehandlingsfeil
- Medhold i klage kan føre til omgjøring
- Vurdere sin egen habilitet, ta opp spørsmålet, organet vedtar

Etikk handler i praksis om ...

- Rettssikkerhet og likebehandling
- Upartiskhet og integritet
- Ressursanvendelse
- Omdømme
- Legitimitet og tillit
- Taushetsplikt
- Åpenhet og innsyn

... og å unngå

- Spekulasjoner og mistanke
- Økonomiske tap og ressurskrevende opprydding
- Belastning for arbeidsmiljøet
- Konsekvenser for den enkelte

Kort pause
Oppstart kl 17.05

Gode kjøreregler for bruk av sosiale medier

Fredrik Folkevalgt

[Sosiale medier](#)

Hvorfor er vi på sosiale medier?

Internett og sosiale media har minst to sider

1. Hvordan nyttiggjøre seg sosiale media
 - Innbyggerdialog og engasjement
2. Hvordan «overleve»
 - Netthets og trollene
 - Hvordan omtaler vi hverandre og til hverandre

Foto: Shutterstock

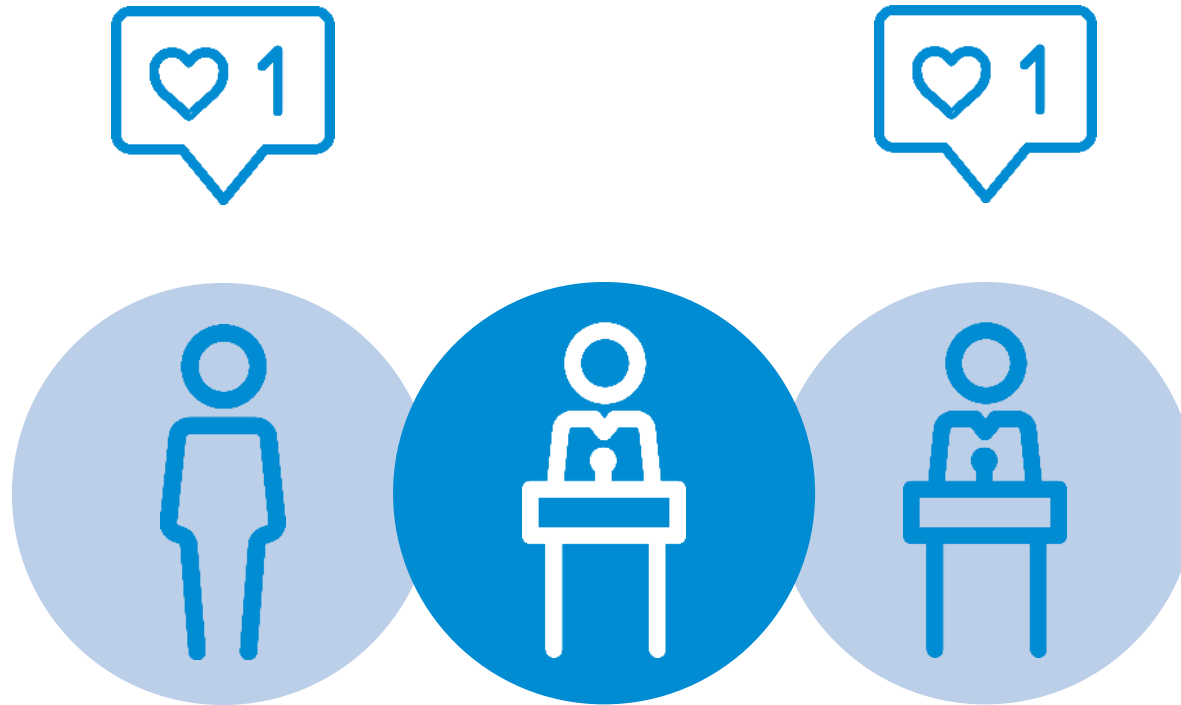
Sosiale media er alltid med oss....

Photo by Thom Holmes on Unsplash

Politiker eller privatperson?

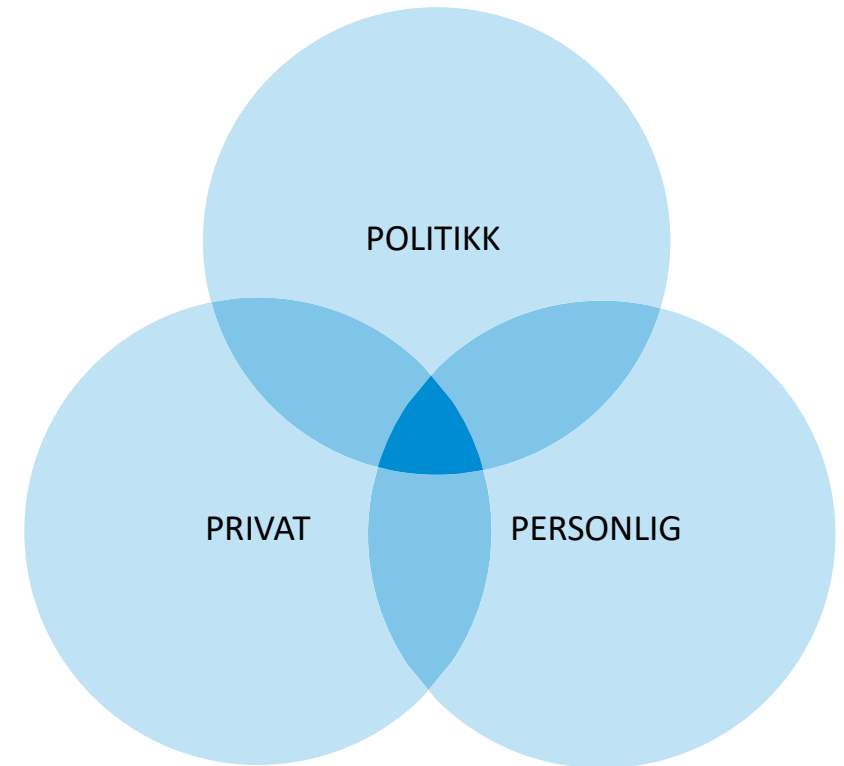

Hvordan lykkes vi?

FOLKEVALGTE SOM ER GODE PÅ SOSIALE MEDIER

- Er saklige og kommuniserer tydelig
- Setter dagsorden
- Trekker frem initiativer i nærmiljøet
- Gir innblikk i hverdagen til en politiker
- Viser engasjement for sine hjertesaker

KS 2017 FOU-rapport Politisk lederskap og innbyggerdialog i sosiale medier

Hat og trusler mot folkevalgte

Råd for forebygging og håndtering

Tips og råd for håndtering av hets på nett og sosiale medier

MEG SELV

- Selvrefleksjon
- Følge vedtatt ytringsplakat
- Redaktørplakat på egen profil
- Netthatfilter (No hate)

KOMMUNESTYRET

- Kontaktperson i kommunen
- Vedta «Valgløftet 2019»
- Retningslinjer for bruk av sosiale medier
- Åpenhet i politiske prosesser
- Dialogmøte mellom lokalaviser og folkevalgte
- Dialogmøte mellom lokalpoliti og folkevalgte

PARTIENE

- Kontaktperson i partiet
- Ressursgruppe rundt politikere
- Partiet må ta støyten for upopulære vedtak, ikke den enkelte folkevalgte
- Partienes egne vedtekter
- Oppslagshefte om nettvett
- Kurs om debattkultur
- Tverrpolitisk erklæring og ytringskultur og debattklima

Dette skal du huske!

- Sosiale medier er nyttig og viktig
- Omtal andre med respekt. Selv om du ville tålt det, betyr det ikke at vedkommende du omtaler gjør det.

Det tar ti ganger så lang tid å motbevise en usann påstand som det tar å
kaste ut påstanden

Hold deg til fakta

Erfaringsdeling

Hvilke erfaringer har vi med å bruke sosiale medier?

Hvordan kan vi håndtere en sak/debatt som utvikler seg i «feil» retning?

Hva trenger jeg til i morgen?

Program for i morgen

08.30	Oppstart Hva er viktige trender på fastlandet?
10.00	Økonomi
11.00	Lunsj
11.45	De første årene med lokaldemokrati i Longyearbyen
12.45	Aktuelt lovverk
13.00	Evaluering og avslutning

Dag 2

Program for dagen

08.30	Oppstart Hva er viktige trender på fastlandet?
10.00	Økonomi
11.00	Lunsj
11.45	De første årene med lokaldemokrati i Longyearbyen
12.45	Aktuelt lovverk
13.00	Evaluering og avslutning

Hva er viktige trender på fastlandet?

KS medlemsdialog 2018

Zynk, 2018

Trangere økonomiske rammer

Store endringer i
befolkningssammensetning

Rekruttering og kompetanse

Digitalt skifte og digital sårbarhet

Lokaldemokratiet utfordres

Utenforskap og økonomisk ulikhet

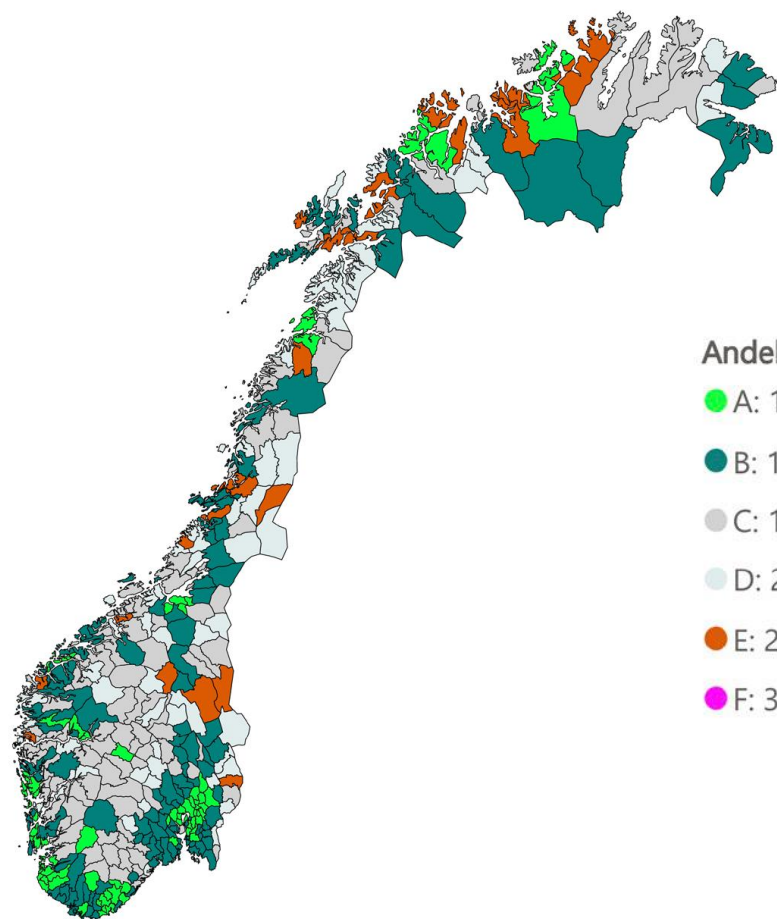

Klima sterkere på dagsorden

Samfunns- og næringsutvikling

Tydelig aldring – særlig i distriktene

2020

Andel innbyggere over 67 år

A: 15 % og mindre

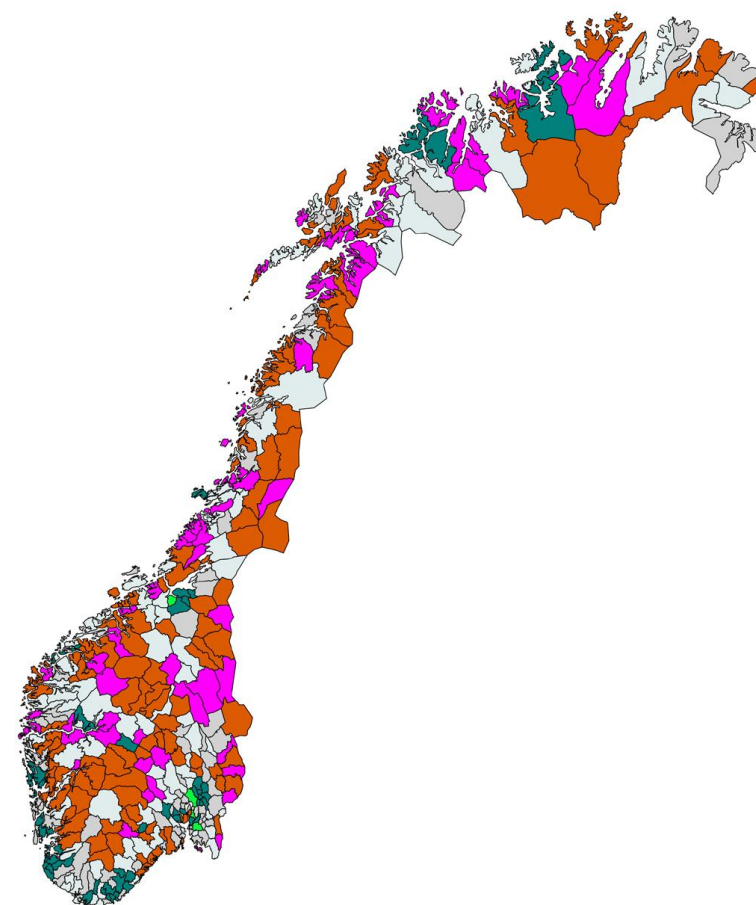
B: 15-19 %

C: 19-22 %

D: 22 - 25 %

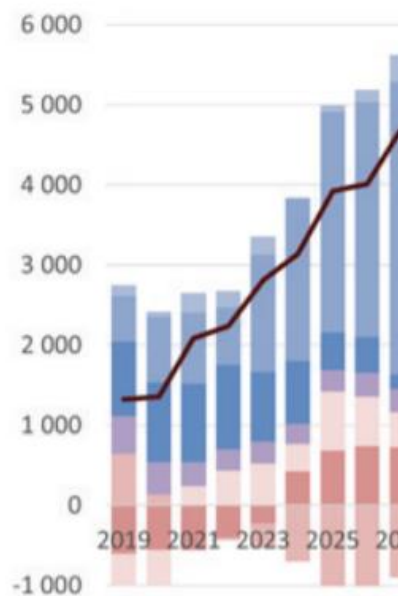
E: 25 - 30 %

F: 30 - 42 %

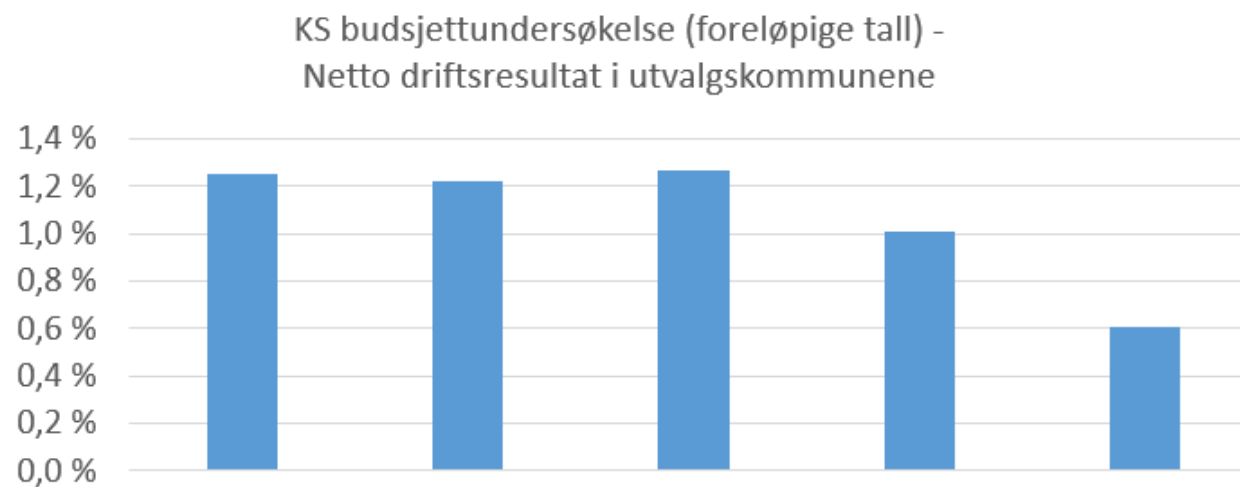

2035

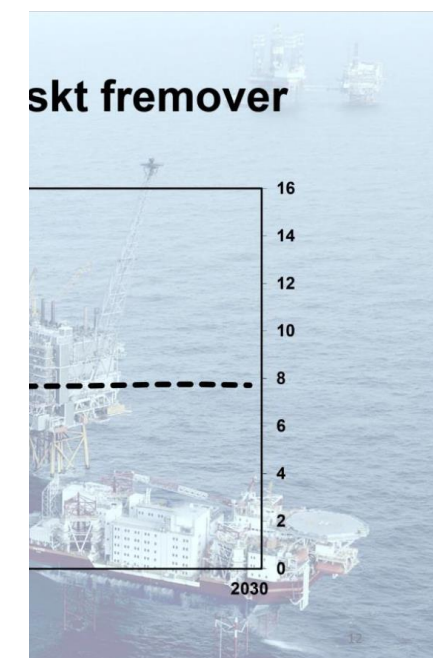
Trangere økonomi – tøffere prioriteringer

Figur 9.5 Økningen i kommunes demografiske utviklingen, fordel

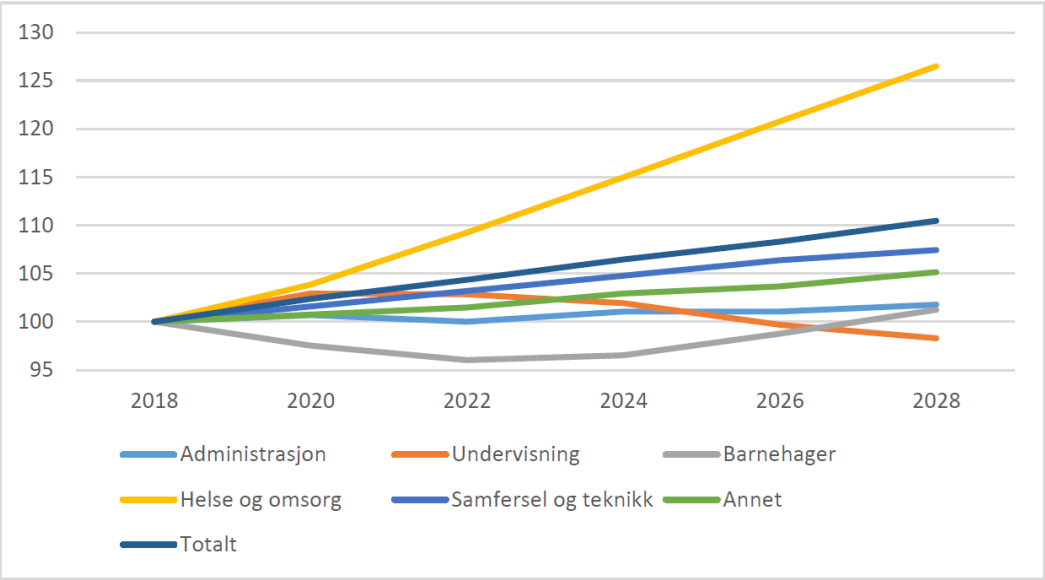

Budsjettundersøkelse 2016
Budsjettundersøkelse 2017
Budsjettundersøkelse 2018
Budsjettundersøkelse 2019
Budsjettundersøkelse 2020

Regjeringens perspektivmelding

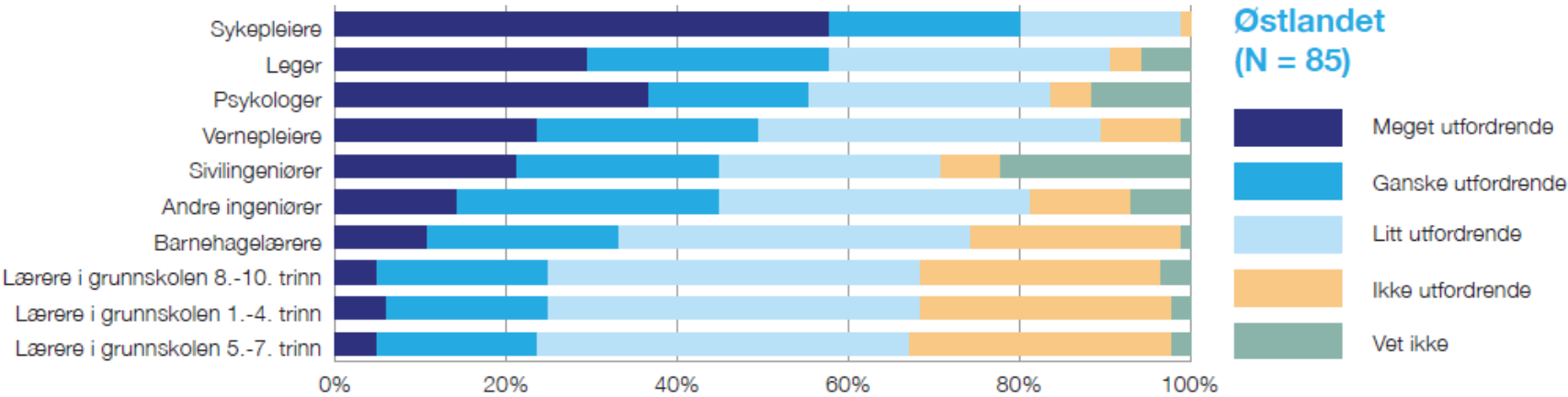
Årsverkbehov

Rekrutteringsutfordringene øker

Figur 2-8: Regionale rekrutteringsutfordringer for kommuner.

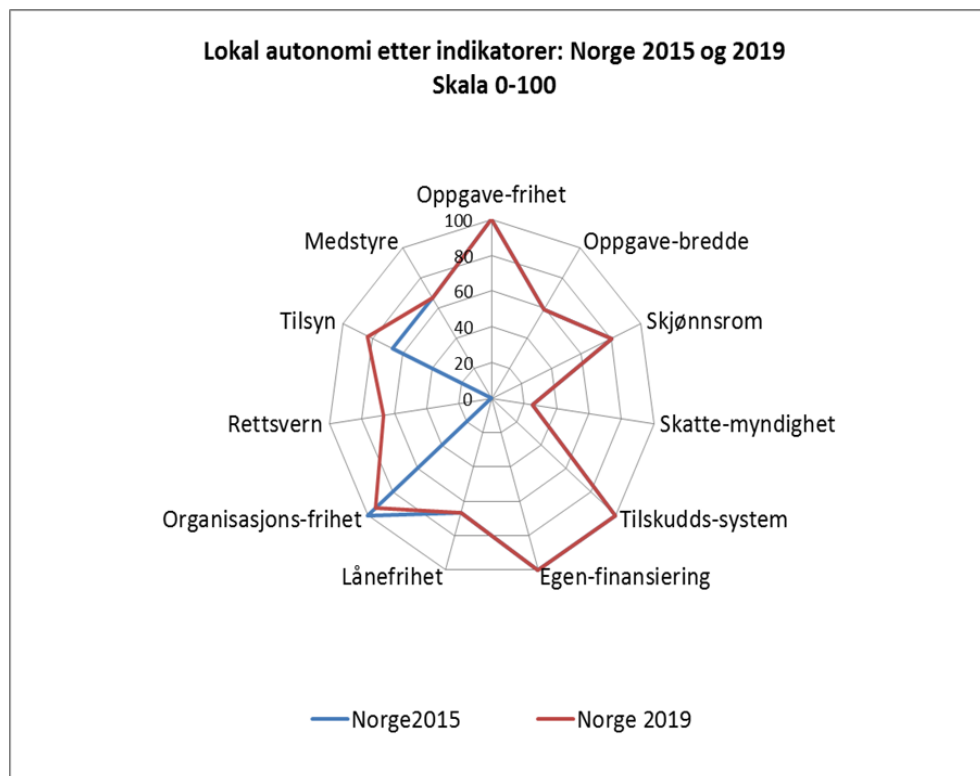
KS rekrutteringsmodell

KS arbeidsgivermonitor

Selvstyret styrket – men under press

Baldersheim m fl, 2019

Styreleder Gunn Marit Helgesen og hovedstyret i KS sender en klar oppfordring til alle politikere på Stortinget om å sette lokaldemokratiet høyt. Foto: KS

Advarer mot flere statlige krav og normer

Hovedstyret i KS sender et brev til alle politiske partier med en klar advarsel mot bindende bemanningsnormer og formelle kompetansekrav.

Publisert 31.10.2018

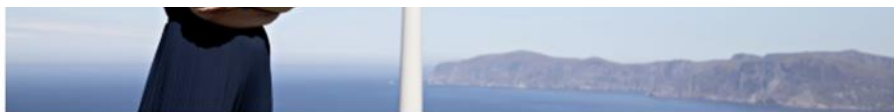
Hatefulle ytringer og trusler på nett og sosiale medier

Den farlege hetsen

Kvinner blir trakassert ut av lokalpolitikken. Finst det håp?

– Netthets stanser nye lokalpolitikere

KAMP MOT VINDMØLLER: Kristin Maurstad (Ap) er ordfører i Vågsøy. Ho fekk ein stri tøn med å kjempe mot hetsen på nett og i sosiale medium. Foto: Tor Høvik (arkiv)

Kristoffer (23) fikk drapstrusler skrevet på huset – tør ikke lenger si alt han mener

Tips og råd:

MEG SELV

- Selvrefleksjon
- Følge vedtatt ytringsplakat
- Redaktørplakat på egen profil
- Netthatfilter (No hate)

KOMMUNESTYRET

- Kontaktperson i kommunen
- Retningslinjer for bruk av sosiale medier
- Åpenhet i politiske prosesser
- Dialogmøte med lokalaviser
- Dialogmøte mellom lokalpoliti og folkevalgte

Kilde: Ipsos 2019

Lokalsamfunnet må med i utviklingen av politikken!

Uten fremtidsverkstedet hadde vi ikke fanget opp det store engasjementet som var i kommunen!

En kan fort risikere at man må starte de samme prosessene på nytt hvis ikke folket har fått sagt sin mening.

Å få folk til å forstå hvordan kommunen fungerer ser jeg på som en viktig oppgave

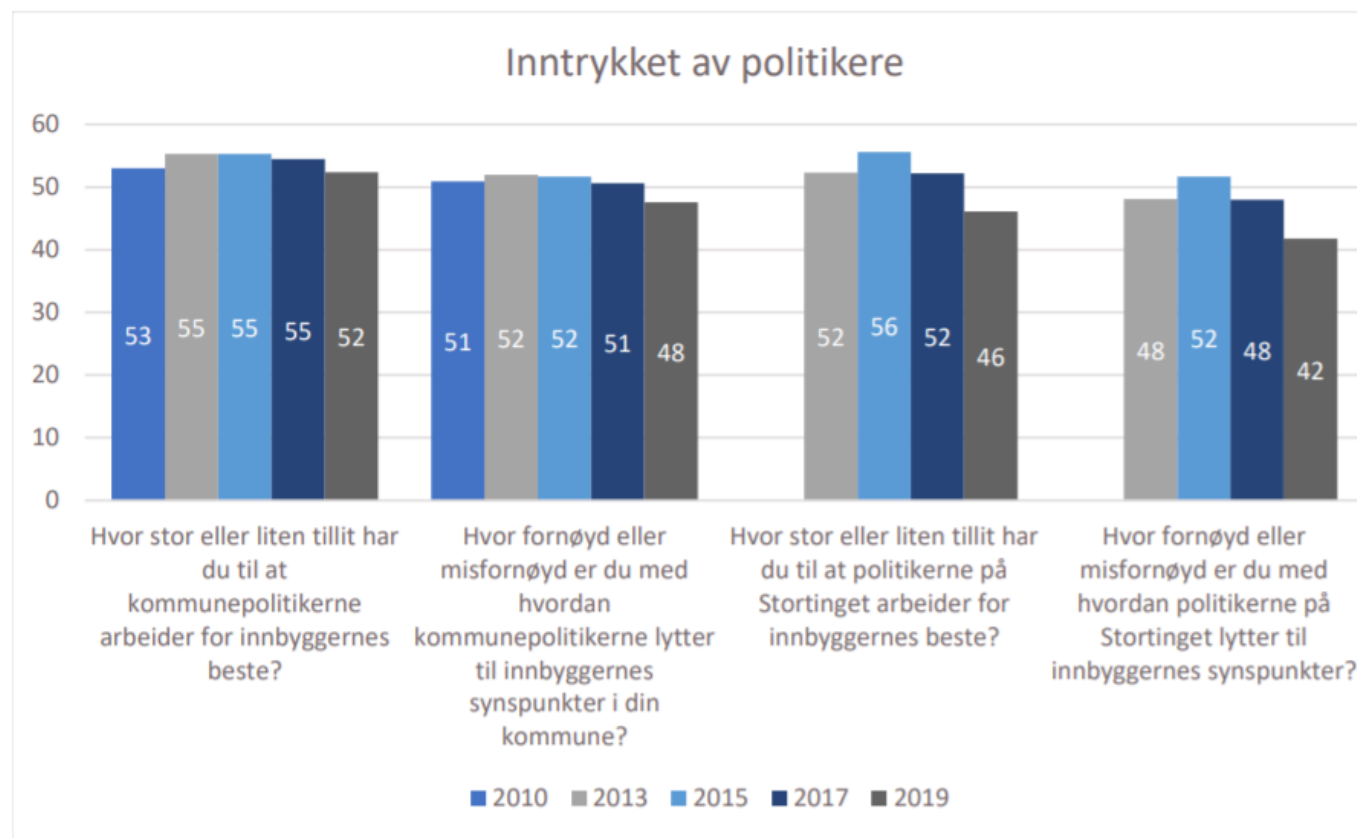
Barnetråkk er en helt unik måte for innbyggermedvirkning. Barn lar seg i mindre grad begrense og har større fantasi.

Skal du treffe innbyggerne må du bevege deg ut av de tradisjonelle politiske arenaene.

Tillit til kommunepolitikerne stabil – mindre fornøyd med evnen til å lytte

Figur 21: Spørsmål om politikere på Stortinget og i kommunen. Gjennomsnittsskår på en skala fra 0 til 100. Spørsmålene om stortingspolitikere kom første gang med i 2013.

Bærekraftig utvikling mot 2030

FN-SAMBANDET
UNDERSVING TEMA LAND STATISTIKK KONFLIKTER VERDENSKART OM FN NYHETER OM OSS ENGLISH

FN-sambandet / Nyheter / **Aktuelt**

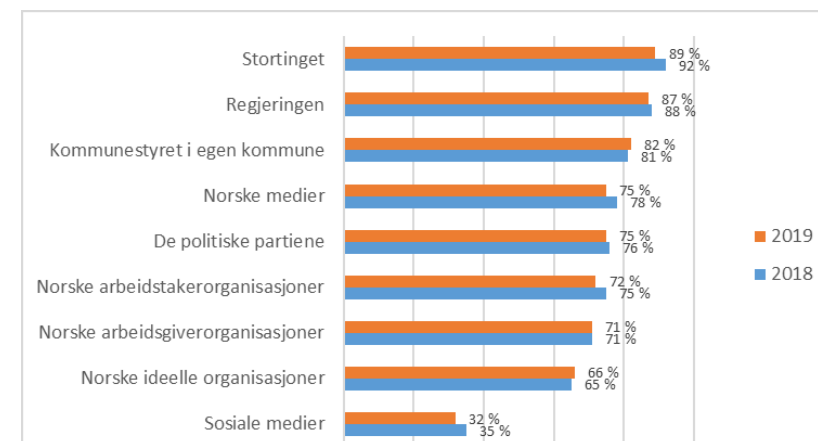
Trondheim skal lede verdens byer i bærekraftig utvikling

Publisert: 19.12.2019 - Terje Karlsen

FN ber Trondheim være med og lede det globale arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål. 25 byer er invitert.

Trondheim tar lederskap for FNs bærekraftsmål. Foto: Finnvid Ockervang

|||| |

M A N G E

B E K K |||

|||| ||| ||| E R

S M Å ||| |||

Kommunalpolitisk Toppmøte - 11.02.2020

Rammer for økonomiforvaltningen

Rammene for økonomiforvaltningen i Longyearbyen lokalstyre de samme som for kommunene – Svalbardloven § 40.

- Kommuneloven kapittel 14 om økonomiforvaltning gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre, med unntak av
 - § 14-8 (interkommunalt politisk råd og kommunale oppgavefellesskap)
 - § 14-17 første ledd andre punktum (boligsosiale formål).
- Kommuneloven kapittel 16 om kommunenes og fylkeskommunenes rapportering til staten gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre.
- Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering.

Også andre deler av kommuneloven som vedrører økonomi gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre – Svalbardloven § 41, herunder.

- Selvkost (kommuneloven kapittel 15)
- Kommunestyrets kontrollansvar, Kontrollutvalg og revisjon (kommunelovens kapittel 23, 23 og 24)
- Statlig kontroll med kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse (ROBEK) (kommunelovens kapittel 28)
- Utlegg og konkurs (kommunelovens kapittel 29)

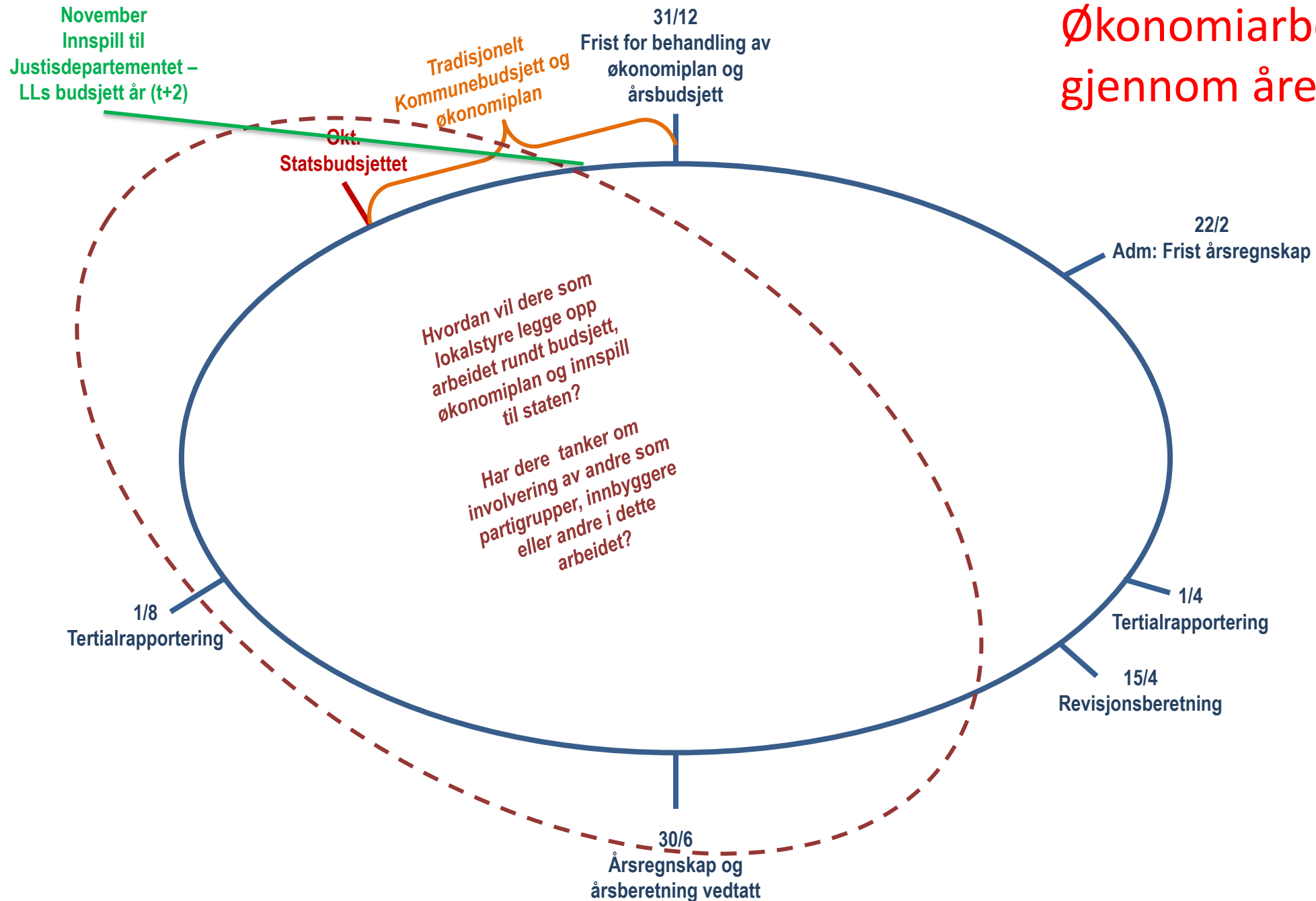
Ny kommunelov - generalbestemmelse med krav til økonomiplanlegging og økonomiforvaltning

- Kommuneloven § 14 – 1 innebærer at
 - Lokalstyret skal forvalte økonomien slik at **den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.**
 - Lokalstyret skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.
 - Lokalstyret skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Lokalstyret skal selv vedta (kommuneloven § 14 – 2)

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen lokalstyrets økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Økonomiarbeidet gjennom året

Ny kommunelov - forventninger til at finansielle måltall brukes aktivt som verktøy både i planlegging og rapportering

- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise:
 - utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser
 - prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på
- Årsberetningen skal redegjøre for:
 - om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (i tillegg til forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen)
 - vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra premisser for bruken av bevilgningene
 - virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne

Finansielle måltall som viser utviklingen i kommunens økonomi

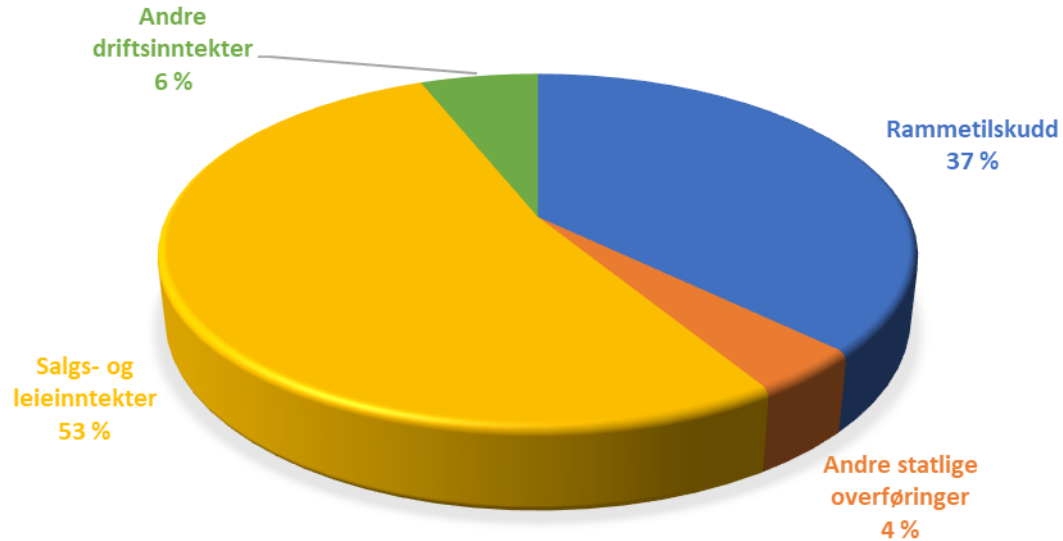
- «Stabil tjenesteproduksjon» tilpasset etterspørsel - et mulig utgangspunkt
- Relevante, men ikke uttømmende, dimensjoner:
 - Netto lånegjeld
 - Netto driftsresultat
 - Disposisjonsfond

Sammenlignet med flertallet av norske kommuner er den økonomiske handlefriheten i Longyearbyen god

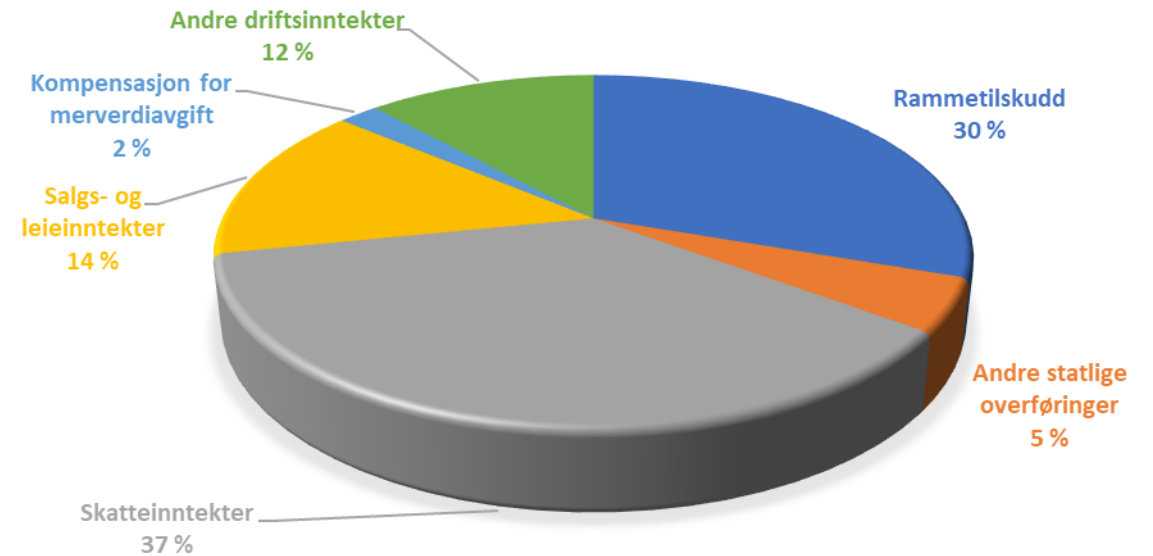
I prosent av netto driftsinntekter	2015	2016	2017	2018
Korrigert netto lånegjeld	48 %	53 %	64 %	56 %
Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	2,3 %	2,9 %	0,2 %	5,6 %
Disposisjonsfond inkl. akk resultat	15 %	14 %	10 %	17 %

Men Longyearbyen lokalstyre er ikke direkte sammenlignbar med en kommune

DRIFTSINNTEKTER LONGYEARBYEN

DRIFTSINNTEKTER KOMMUNER UTEN OSLO

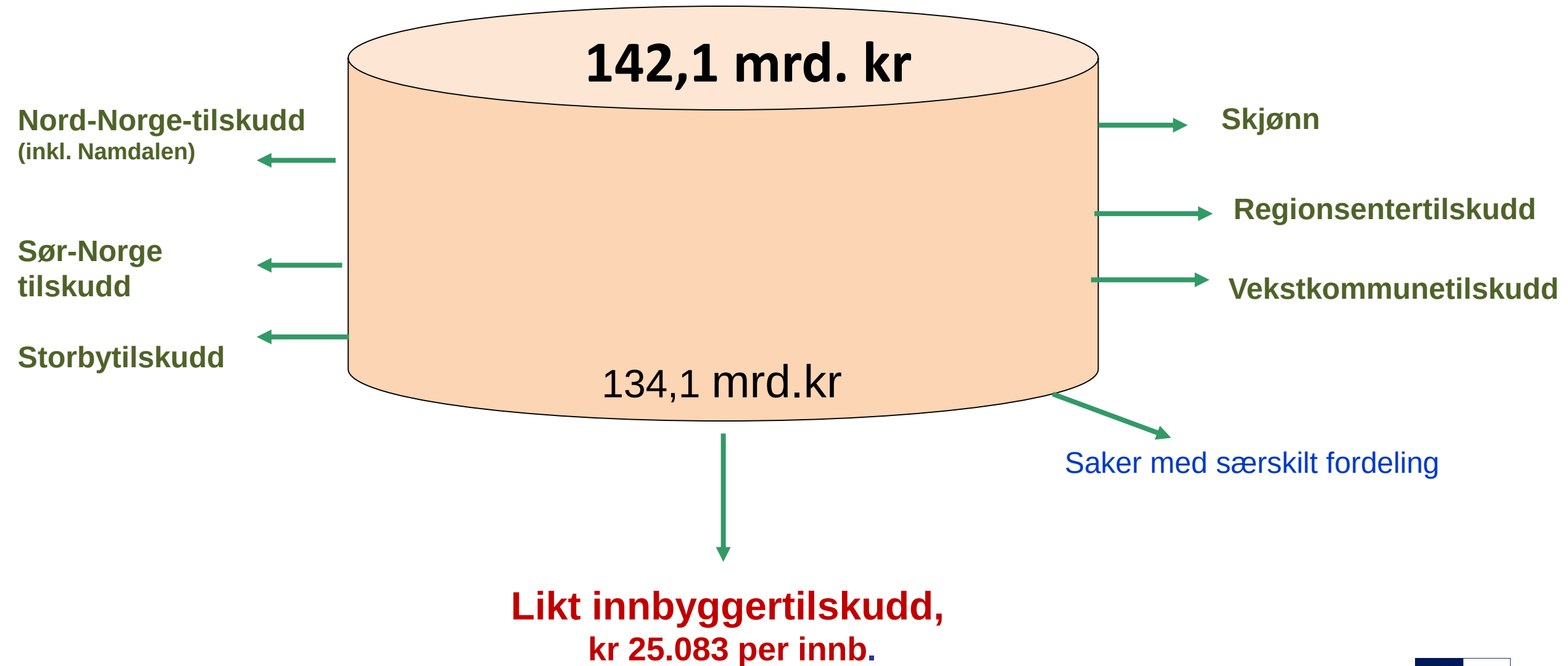
Litt mer om forskjellene mellom Longyearbyen lokalstyre og kommunene

- Skatteinntekter den største finansieringskilden for kommunene
 - Kommunenes skatteinntekter kommer fra personskatt (inntekt og formue), eiendomsskatt og naturressursskatt.
 - Egen utjevningsmekanisme som overfører skatteinntekter fra skattersterke til skattesvake kommuner
 - Innebærer at kommunens innbyggertall og utviklingen i dette ofte har større betydning for utviklingen i skatteinntekter etter utjevning enn nivået på kommunens skatteinntekter

Rammetilskuddet ulik tilnærming i kommunene og for Longyearbyen lokalstyre?

- Samlet rammetilskudd til **kommunene** blir årlig justert for:
 - Endringer i utgiftsbehov som følge befolkningsendringer (demografiskompensasjon), flere innbyggere i alderen 6 – 15 år gir økt utgiftsbehov til grunnskole som kommunene kompenseres for
 - Endringer i pensjonskostnader (kan gå både i + og i -)
 - Lønns- og prisvekst
 - Endringer som følge av endringer i oppgavefordeling mellom stat og kommune
- I tillegg har det også vært vanlig at det er gitt realvekst utover demografi og pensjon, ofte relatert til statlige ønsker om prioritering
- **Longyearbyen lokalstyre** – Har inntrykk av at det tas utgangspunkt i fjorårets ramme og justering av denne for lønns- og prisvekst, korrigert for eventuelle endringer i oppgavefordeling.

Fordeling av rammetilskuddet mellom kommuner

Omfordelingsordning (utgiftsutjevning) basert på den enkelte kommunes objektive utgiftsbehov

Drøfting i grupper

- Hvordan fungerer dagens finansiering av Longyearbyen lokalstyre, og har den noen betydning for deres rolle som folkevalgte?
- Er det et ønske/behov for at endringer i den statlige rammefinansieringen, og hvilke konsekvenser vil en eventuell omlegging kunne ha?

Lunsj – oppstart kl 1130

De første årene med lokaldemokrati i Longyearbyen

De første årene med lokaldemokrati i Longyearbyen

Sigmund Engdal

Longyearbyen lokalstyres aller første arbeidsdag

ALVOR: Leder av Longyearbyen Lokalstyre, Sigmund Spjelkavik, og lokalstyrets sekretær, Trine Krystad, loset de nylagte politikerne gjennom historiens første møte.

Hele 12 saker stod på dagsorden da Longyearbyen lokalstyre hadde sitt første møte tirsdag kveld. Møtet varte i nesten fem timer, og

demonstrerte med all mulig tydelighet at Arbeiderpartiet og Felleslista vil drive mer enn skyggeboksing i året som kommer.

Proposisjonen om Svalbardloven i 1925

«Å leggja Svalbard til riket som eit eige fylke eller som eit eige herad i eit av dei nördste fylki, synest det ikkje å kunne vera tale um, so lenge det ikkje er fastbuande norsk folkesetnad på øyane. Heller ikkje kann Svalbard gjerast til ein del av ein heradskommune. Slik som tilhøvi for tidi ligg til rettes, må staten sjølv teka styret på øyane og ikkje blanda det saman med det kommunale styret i heimlandet. Svalbard kjem difor til å standa utanfor dei val-distrikt og valsokner som landet er bytt i etter §§ 58 og 59 i Grunnlovi. Dei røysteføre som held til på Svalbard, vil til vanleg ha bustad i ei norsk valsokn og er difor framleides både røysteføre og valføre der. Buset ein røystefør seg fast på Svalbard, kann det skipast so at han fær høve til å vera med i stortingsvalet der han førr var heime.»

I Odelstinget var det likevel flere talere som i likhet med Justiskomiteén ga uttrykk for at det, når forutsetningene var til stede, kunne bli spørsmål om innføring av en kommunalforvaltning beslektet med den som ellers gjelder for Norge.

I den nye proposisjon (1925) var Justisdepartementet kommet til at administrasjonen av Svalbard ikke burde knyttes til noen av de to nordligste fylker, men at det av Kongen skulle utnevnes en egen *s y s s e l m a n n* for Svalbard med blant annet samme myndighet som en fylkesmann.

Utvikling av medinnflytelse og velferd:

Velferdsråd oppnevnt av industridepartementet 1952	Employed by Store Norske		641
	Public Admin. (Governor, Tele)		11
	Private companies		12
	Visitors		2
Bedriftsdemokrati 1967: Bedriftsutvalg opprettes, bla. 1 repr. fra Arbeiderforeningen	Women		
	Family members Store Norske	80	
	Family members others	20	100
Det stedlige Svalbardråd Kgl. Res 1971 Representanter fra alle institusjoner på Svalbard	Children		
	Family members Store Norske	152	
	Family members others	22	174
			940

Utvikling av medinnflytelse og velferd, forts:

Stortingsmelding nr. 39 (1974-75) om Svalbard

Med den nåværende befolknings- og sysselsettingssituasjon på Svalbard kan en etter dette ikke se at tiden er moden for å gjøre øygruppen til et eget fylke eller å innføre kommunalt selvstyre.

Stortingsmelding nr. 40 (1985-86), Innst. S. nr. 212 (1986-1987)

Spørsmålet om innføring av lokalt selvstyre, enten etter en kommune/fylkeskommunemodell eller andre ordninger tilpasset de spesielle, lokale forhold på øygruppen, vil under enhver omstendighet kreve grundige forhåndsundersøkelser og en omhyggelig saksforberedelse. Særlig må det utredes nøye hvorvidt, og eventuelt i hvilken grad slike reformer vil berøre de øvrige signatarmakters interesser på øygruppen.

Den eventuelle videre utvikling innenfor det man kan kalle lokaldemokrati, bør således fortsatt gå i retning av at de enkelte bosettinger gis en viss innflytelse på sin egen samfunnsutvikling, såvidt mulig etter det tradisjonelle mønster for norsk lokalforvaltning.

1975:1985 – Staten befester sin tilværelse og oppgaver overføres fra Store Norske til staten

- 1975 – Svalbard lufthavn
- 1976 – Skolen blir statlig og utbygges med videregående trinn
- 1976 – Staten kjøper ut de private aksjonærene i Store Norske, og selskapet blir et statlig aksjeselskap
- 1978 – Satelittsamband med fastlandet etableres (mulig for innbyggerne å ringe på fjernvalgnettet 3 år senere)
- 1978 – Sysselmannen flytter inn i nytt bygg på Skjæringa
- 1981 – Sykehuset overtas av staten, og litt senere kom ordning med offentlig folketannrøkt
- Boligpolitikken – Husbanken som virkemiddel
- Foreldredrevet barnehage med offentlige tilskudd, 1977 – nybygg (Longyearbyen barnehage)

Stortingsmelding nr. 40 (1985-86) – Usikre fremtidsutsikter for kulldriften

Samtidig med at Stortinget hadde Svalbardmeldingen til behandling ble det klart at Store Norske var kommet i vanskeligheter

Egen Stortingsproposisjon om Store Norske våren 1986:

- Driftshvile i Svea
- Omlegging av driften i Longyearbyen, reduksjon i bemanningen

Begrepet «samfunnskostnader» hadde dukket opp i Store Norskes årsberetninger

- Kostnader som på fastlandet var kommunale og fylkeskommunale

1,15 mrd. kroner i tilskudd til Store Norske i perioden 1975 - 1985

1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
44,3	29,8	109,3	60,3	73,3	91,5	120,0	152,8	169,0	235,0	65,2

Reorganisering av Store Norske

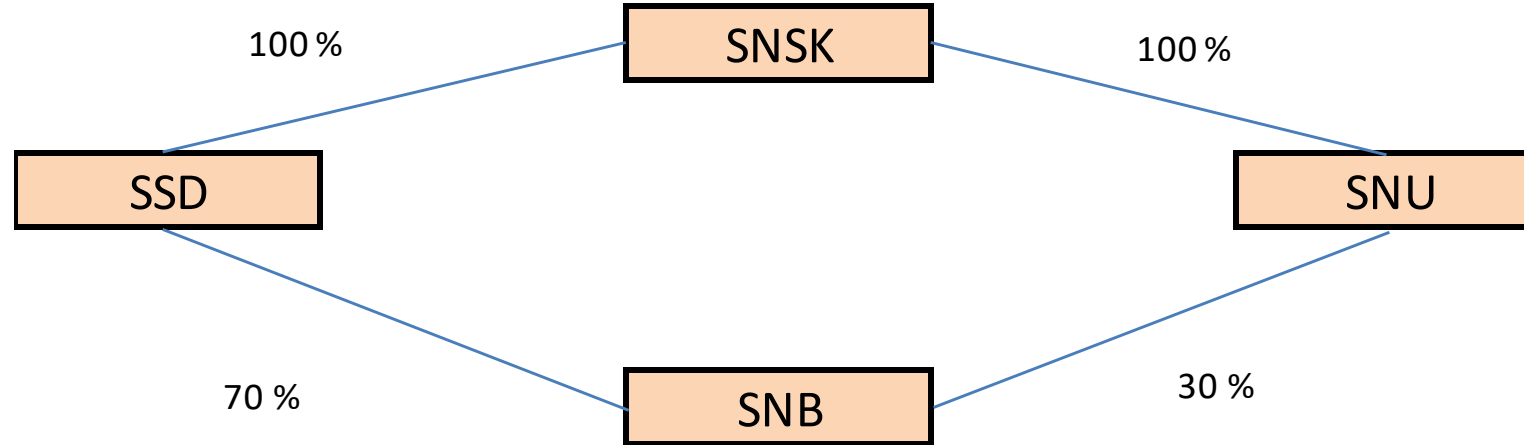
- 1985 – Styret foreslo tiltak for å isolere kostnadene til samfunnsdriften

Reiste spørsmålet om det ville være hensiktsmessig å opprette egne aksjeselskaper for samfunnsdriften og handelsvirksomheten.

- Industridepartementet fulgte opp dette i Stortingsmeldingen om Store Norske i 1986:

«Regjeringen går inn for en reorganisering av Store Norske på det vis at selskapet utskiller deler av virksomheten i to heleide aksjeselskaper som her for beskrivelsens skyld kalles A/S Samfunnsdrift og A/S Næringsutvikling. A/S Samfunnsdrift skal overta alle samfunnsinvesteringer og heretter stå for den samfunnsvirksomhet som Store Norske har drevet. A/S Næringsutvikling forutsettes å overta all annen næringsvirksomhet enn kulldrift som Store Norske driver, for eksempel den virksomhet som følger av avtalen med Norsk Hydro om olje. Dette selskap bør også ha som oppgave å forsøke å etablere ny virksomhet, kanskje hensiktsmessig i partnerskap med andre»

Store Norske konsernet fra 1.1.1989

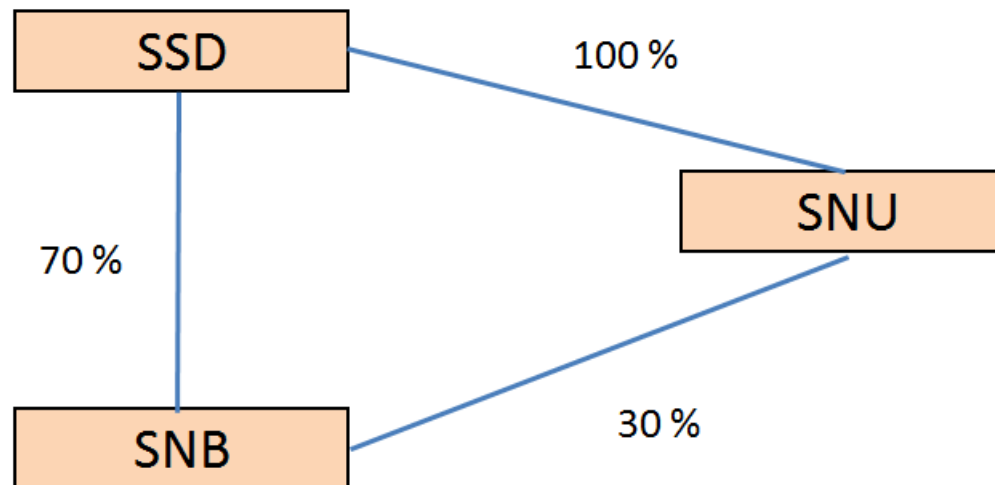

Svalbardrådet oppnevnte 1 medlem til SSDs styre, utvidet til to i 1992

Stortingsmelding 50 (1990 – 1991) om Næringstiltak for Svalbard

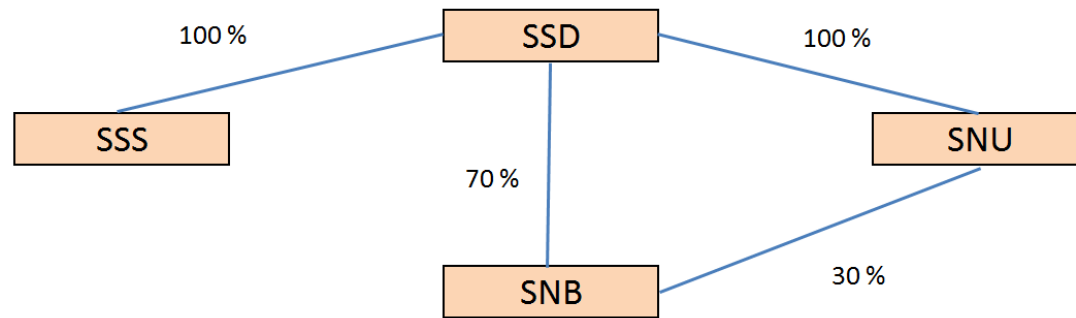
- Bygget på Næringsplan for Svalbard
- SSD foreslått organisert som et frittstående statlig aksjeselskap under Næringsdepartementet. SNU utskilt fra Store Norske til et tiltaksorgan under SSD

1.1.1993

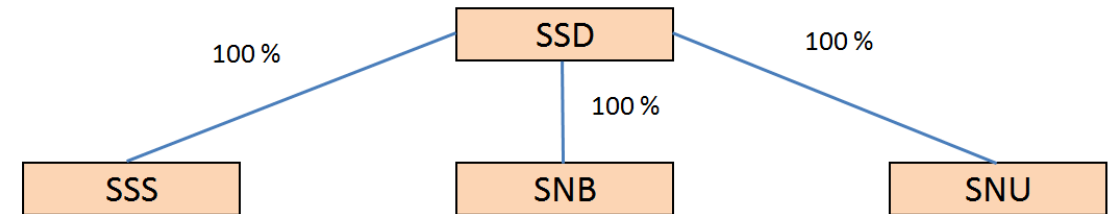

SSD skiller ut virksomhet som er i konkurranse med private bedrifter i Svalbard Servicesenter AS (SSS)

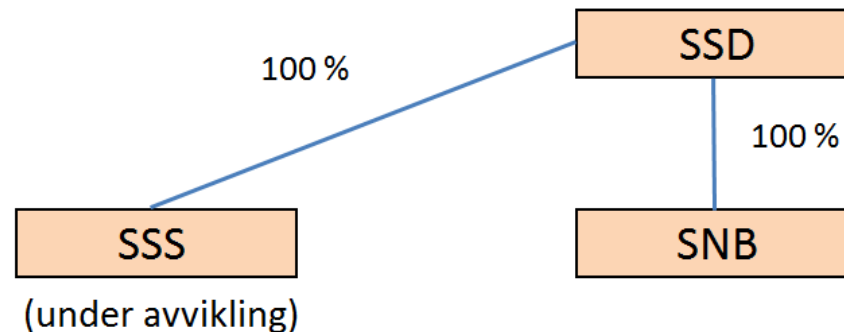
1.1.1996

1.1.1997

1.1.2001

Styrket lokaldemokrati – på dagsorden gjennom 1990-tallet

- Ny forskrift for Svalbardrådet 1993; politiske partier kan stille til valg
- Stortinget ba i 1995 regjeringen legge frem en modell for lokaldemokrati – dokument 8:85
- Høsten 1996 igangsatt et arbeid med å utvikle en styringsmodell for Longyearbyen, som gir befolkningen muligheter til demokratisk innflytelse i lokalsamfunnet.

Utredningsarbeidet har vært organisert i to arbeidsgrupper.

- En lokal arbeidsgruppe har bestått av representanter for lokale aktører i Longyearbyen, bl.a. hadde Svalbardrådet tre representanter i denne gruppen.
- En sentral arbeidsgruppe har vært sammensatt av representanter fra styret i Svalbard Samfunnsdrift AS, Justisdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, og ledet av en ekstern rådgiver.

Lokaldemokratiutredningen – fra mandatene

- **Lokal arbeidsgruppe:** «En arbeidsgruppe skal utrede spørsmålet om økt innflytelse for lokalbefolkningen ved å vurdere sakstyper hvor Svalbardrådet kan komme inn i beslutningsprosessen, og hvordan dette bør organiseres.»
- **Sentral arbeidsgruppe:**
«En annen arbeidsgruppe skal i lys av arbeidet i den første gruppen utrede spørsmålet om økt lokal medinnflytelse kan ivaretas innen rammen av nåværende organisering av Svalbard Samfunnsdrift AS ved nye samarbeidsordninger mellom bedriften og Svalbardrådet, eller om endret organisering av Svalbard Samfunnsdrift AS er nødvendig for å ivareta hensynet til medinnflytelse på en mest mulig hensiktsmessig måte. Ved behov for endret organisering av Svalbard Samfunnsdrift AS skal arbeidsgruppen foreslå alternative løsninger, herunder finansiering.»

Lokal arbeidsgruppes – anbefalinger

- Konsentrerte seg om å drøfte innenfor hvilke områder det kan være aktuelt å overføre beslutningsmyndighet til Svalbardrådet eller et tilsvarende organ.
- Det ble tatt utgangspunkt i oppgaver som i dag tilligger Sysselmannen på Svalbard og Svalbard Samfunnsdrift.

Arbeidsgruppen lister opp oppgaver innenfor teknisk infrastruktur, samferdsel, boliger, næringsutvikling, konkurranseovervåking, vilt- og naturvern, kultur- og idrett, oppvekst, undervisning og kirke, helse- og sosialtjenester.

Sentral arbeidsgruppes – anbefalinger

- Avgrenser virkeområdet til Longyearbyen, som omfatter det som er naturlig å regne som «lokalsamfunnet» (forskrift av 24. januar 1997 om arealplanlegging for bosetningene på Svalbard).
- Tolket «demokratisk innflytelse i lokalsamfunnet» som innflytelse i relasjon til beslutningsmyndighet.
- Ved vurderingen av valg av lokal styringsmodell for Longyearbyen, vil utenrikspolitiske og administrative hensyn gjøre seg gjeldende i en annen grad enn for en kommune på fastlandet.
 - » Svalbardtraktaten
 - » Norsk suverenitetsutøvelse
 - » Bevaring av plate og dyrelivet
- Andre særtrekk som tilsier at lokaldemokratiet som skal bygges opp i Longyearbyen, ikke kan bli likt det som er kjent fra fastlandet.
 - » Annen forvaltningsstruktur
 - » Ikke et livsløpssamfunn
 - » Ikke utbygd sosialapparat
 - » Egne regler for toll, skatt og avgift

Sentral arbeidsgruppes – anbefalinger (forts.)

- Utredet fire mulige modeller:
 - Tre varianter av fullt utviklet lokaldemokratisk system, og
 - en prosess for gradvis innføring av lokaldemokrati, uten at det tas stilling til hvordan den endelige modellen skal se ut.
- Arbeidsgruppen anbefaler prosessmodellen

Svalbardrådets anbefaling (18. mai 1998)

- **Enstemmig:**

Svalbardrådets målsetning er at rådet i løpet av overskuelig fremtid skal få avgjørende innflytelse i saker som naturlig faller inn under et lokaldemokratisk styresett.

- **Flertallsvedtak:**

Slutter seg til en prosessmodell med gradvis utvikling av lokaldemokrati, men med et ønske om et noe større omfang av og tempo i overføringen av myndighet til Longyearbyen lokalstyre enn det den sentrale arbeidsgruppen har lagt opp til.

Stortingsmelding nr 1 (1999-2000) om Svalbard innfører lokaldemokrati – ingen prosessmodell

- Viktig at Longyearbyens innbyggere får innflytelse over og ansvar for lokalsamfunnets utvikling
- Baseres på de grunnverdier og de overordnede nasjonale rammer som også gjelder for det kommunale selvstyre på fastlandet
- Et annet rammeverk for utvikling av lokaldemokratiet i Longyearbyen enn på fastlandet (særlig tilpasset forholdene på Svalbard)
 - Svalbardtraktaten ikke legger folkerettslige bindinger på valg av lokal styringsform, men det er særlige forhold gjeldende på Svalbard
 - Utenrikspolitiske forhold og statens særlige behov for kontroll med utviklingen på øygruppen
 - Høye miljøpolitiske mål

Stortingsmelding nr. 9 (1999-2000) om Svalbard – innfører lokaldemokrati – ingen prosessmodell

- De oppgaver som Longyearbyen lokalstyre vil få ansvaret for, vil i hovedsak omfatte oppgaver som på fastlandet er kommunale.
- Longyearbyen lokalstyre så raskt det er praktisk mulig skal overta som eier av statsaksjeselskapet Svalbard Samfunnsdrift AS (og ansvar for oppgaver)
- I tillegg vurderes ansvar for barneverns- og helserådsmyndighet, eventuelle andre «kommunale» oppgaver fra Sysselmannen. Det samme gjelder ansvaret for skolen og kirken – som i dag er direkte statlig styrt.
- Forliksråd, konfliktråd, valg av meddommere

Stortinget slutter seg i sin innstilling til regjeringens forslag

(Innst. S nr. 106 (1999 – 2000))

- Komiteen er prinsipielt av den oppfatning at ethvert norsk samfunn skal styres av et folkevalgt organ. Derfor dreier spørsmålet om å innføre lokaldemokrati på Svalbard seg ikke om det skal innføres, men om hvor omfattende det skal være og i hvilket tempo det skal gjennomføres.
- Komiteen vil understreke at innføring av lokalstyre i seg selv ikke nødvendiggjør økt skatt.
- Komiteen mener at fremtidig finansiering av opprustning og drift av energiforsyningen må være klarlagt før Longyearbyen Lokalstyre eventuelt kan overta ansvaret for energiforsyningen. Komiteen mener at det alternativt kan være aktuelt at energiforsyningen i framtida sees på som en statlig oppgave.
- Skolen sees i sammenheng med hele oppvekstsektoren i Longyearbyen. Komiteen mener at det trengs noe tid for å forberede denne overgangen og foreslår at Longyearbyen Lokalstyre overtar ansvaret for skolen ved årsskiftet 2005-2006.

Longyearbyen lokalstyre får eget kapittel i Svalbardloven – Ot.prp. nr. 58 (2000-2001)

- Lagt frem 6. april 2001
- Utenrikskomiteen innstilling, Innst.O.nr.126 (2000–2001), 31. mai 2001
- Svalbardrådet ⇔ Longyearbyen lokalstyre
 - Vesentlig utvidelse av det lokale folkestyret.
 - Utgangspunktet er at lokalstyret skal tillegges oppgaver som på fastlandet er tillagt kommunene.
 - Mange paralleller til kommuneloven

Skepsis til innføringen av lokaldemokratiet.

- **Nord-Troms herredsrett** - høringsuttalelse:

«Det er mitt alminnelige inntrykk at folk flest i Longyearbyen ikke ønsker seg lokaldemokrati. Tvert om tror jeg at folk flest er godt fornøyd med nåværende organisering av offentlig servicetilbud og infrastruktur.»

– Når lokaldemokratiet innføres i Longyearbyen tror jeg alt kommer til å bli mye dyrere. Det er så mye som må utvides, og så mye luksus som er kommet til Longyearbyen. Alt dette koster. Når politikerne vil lage en kommune ut av Longyearbyen, så tror jeg ikke de har fulgt godt nok med i det som skjer i byen, sier Agnes Kvilvang.

Intervju i «Fra Company town til lokalstyre», SSD 2001

- **Utenriksdepartementet** - høringsuttalelse:

«Utenriksdepartementet minner igjen om de mulige utenrikspolitiske konsekvenser ved innføring av lokalstyre i Longyearbyen. Med tanke på at det på et senere tidspunkt vil kunne bli aktuelt å overføre flere ansvarsområder til lokalforvaltningen, bør det derfor være rom for evaluering av lokalstyret underveis.»

Spørsmålet om organisering av Longyearbyen lokalstyre

Høringsuttalelse til Svalbardmeldingen:

«Svalbard Arbeiderparti ser det formålstjenlig at omorganiseringen av SSD A/S er fullført før lokalstyret overtar ansvaret for SSD og de tjenester selskapet i dag utfører. Det vil under en slik omorganisering med staten som eier og medspiller være mulig å finne beskjeftigelse for eventuelle overtallige i administrasjonen innen statens omfattende virksomhet på Svalbard, uten at man trenger å gå til oppsigelser eller førtidspensjonering. Svalbard Arbeiderparti ønsker å organisere samfunnstjenestene slik at brukerne har mulighet til innflytelse og at beslutninger blir tatt på lavest mulig nivå.»

Regjeringen i Ot. prp. 58 (2000-2001)

«Når Longyearbyen lokalstyre overtar som eier av Svalbard Samfunnsdrift AS, vil det være opp til Longyearbyen lokalstyre om det vil videreføre Svalbard Samfunnsdrift AS som et aksjeselskap, eller om det vil nedlegge hele eller deler av Svalbard Samfunnsdrift AS og overføre virksomheten til Longyearbyen lokalstyre.»

Rammene for Longyearbyen lokalstyre

Svalbardloven § 29, 1. ledd

- legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig lokalt folkestyre i Longyearbyen
- en rasjonell og effektiv forvaltning av fellesinteressene innenfor rammen av norsk svalbardpolitikk
- miljøforsvarlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet.
- tillitskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.»

Norsk Svalbardpolitikk som ramme for Longyearbyen lokalstyres virksomhet

I Ot.prp. 58 (2001-2002) legges det til grunn:

- formålsbestemmelsen for Longyearbyen lokalstyre var i større grad enn daværende kommunelovs § 1 ment å være retningsgivende for Longyearbyen lokalstyres virksomhet
- Den vil kunne medføre begrensinger i Longyearbyen lokalstyres alminnelige kompetanse.
- Rammene av norsk svalbardpolitikk og de politiske målene for utviklingen av øygruppen trekkes opp av Stortinget og har utspring i de særlige forholdene på Svalbard. Det er naturlig at slike overordnede politiske føringer danner ytre rammer for det lokale selvstyret i Longyearbyen.
 - St.meld. nr. 9 (1999-2000) Svalbard
 - ulike andre stortingsmeldinger om Svalbard
 - innstillinger til Stortinget

Longyearbyen lokalstyres alminnelige kompetanse

Svalbardloven § 31 (2002)

- *Longyearbyen lokalstyre kan drive virksomhet av allmenn interesse som har tilknytning til Longyearbyen og som ikke ivaretas av staten.*

Longyearbyen lokalstyre har ansvar for infrastruktur i Longyearbyen som ikke er tillagt staten eller andre. Lokalstyret kan selv fastsette gebyr for slike tjenester. Gebyret skal beregnes ut fra prinsippet om selvkost.

Norsk Svalbardpolitikk ved etableringen av Longyearbyen lokalstyre

Hovedmål fra St. meld nr. 9 (1999-2000)

- Konsekvent og fast håndhevelse av norsk suverenitet
- Sikre livskraftig bosetting av høy kvalitet
Et robust familiesamfunn, men ikke et livsløpssamfunn
- Mangfoldig næringsliv
- Regionalt og internasjonalt samarbeid og motvirke spenning
- Høye miljøpolitiske mål:
Svalbard skal fremstå som en av verdens best forvaltede villmarker
Miljøhensyn skal veie tyngst i konflikt med andre interesser

Norsk Svalbardpolitikk ved etableringen av Longyearbyen lokalstyre, forts

Fra Innst. S nr. 106 (1999 – 2000)

Komiteen er videre enig i de tre hovedutfordringene som norsk Svalbard-politikk i dag står overfor:

- utfordringer knyttet til den politiske situasjon i den hensikt å bevare ro og stabilitet på Svalbard og i nordområdene generelt,
- utfordringen som ligger i å styrke vernet av Svalbards unike naturmiljø og kulturminner, og
- å sikre en fornuftig og god samfunnsutvikling på Svalbard. Etter komiteens mening forutsetter dette en videreutvikling av næringsgrunnlaget på Svalbard.

Familiesamfunn en bærebjelke, men ikke stimulere til vekst i innbyggertallet

	1989	1994	1995	1997	1998	sept 1999
Befolkning Longyearbyen	1 050	1 157	1 167	1 339	1 331	1 396

Fra Innst. S nr. 106 (1999 – 2000)

«Komiteen mener at det ikke bør stimuleres til vekst i innbyggertallet ut over dagens nivå. De siste åra har innbyggertallet ligget på 1 200-1 400 innbyggere. Dette ansees å være tilstrekkelig til å opprettholde et godt og stabilt familiesamfunn. På grunn av tilfeldige endringer i befolkningssammensetningen, vil imidlertid innbyggertallet kunne variere noe år om annet.»

Energiforsyningen – behov for løsninger

Svalbardrådet:

«Svalbardrådet forutsetter at en teknisk og økonomisk gjennomgang av energiverket og distribusjonsnett for elektrisitet og fjernvarme er ferdig og at det foreligger en opprustningsplan med tilsagn om ekstra finansiering før det nye lokalstyret overtar.»

Svalbard Arbeiderparti:

«Svalbard Arbeiderparti ønsker at en uavhengig organisasjon med tilstrekkelig kompetanse (f.eks. DNV) foretar en full gjennomgang av energiverket og distribusjonsnett for å fastslå teknisk tilstand og behovene for investeringer og fornyelse. Vi finner det naturlig at energiproduksjon og distribusjon skilles ut og drives av en profesjonell eier/ eierkonstellasjon.»

Energiforsyningen – behov for løsninger

Utenrikskomiteen:

«Komiteen er enig i at en løsning på den fremtidige energiproduksjonen og distribusjonsnettet for strøm og fjernvarmen i Longyearbyen ikke er en direkte økonomisk konsekvens av innføring av lokaldemokrati. Komiteen vil imidlertid vise til at den både i Innst. S. nr. 196 (1999-2000) og i Budsjett-innst. nr. 14 (2000-2001) har påpekt at disse spørsmålene krever en snarlig løsning. Komiteen er fortsatt av den oppfatning at saken må løses utenom de årlige budsjetttrammene og at spørsmålet må være avklart før Longyearbyen lokalstyre eventuelt overtar ansvaret på dette området.»

«For å sikre energi- og strømforsyningen i Longyearbyen/på Svalbard kreves det bred og omfattende kompetanse. Komiteen ser ikke bort fra at den kompetansen bør sikres i samarbeid med ekspertise på fastlandet. I den sammenheng ber komiteen departementet vurdere hvorvidt det kan være hensiktsmessig å la Statkraft/Statnett, mot en viss godtgjørelse, påta seg ansvaret for disse oppgavene i framtida.»

1990 tallet preget av at mer av samfunnstjenestene skulle brukerfinansieres, underforstått reduserte statlige tilskudd

	1997	1998	1999	2000	2001
Svalbard samfunnsdrift og næringsutvikling	51 500	47 500	46 000	37 000	38 000
Svalbardrådet				840	1 840

F.eks. fra statsbudsjettet 2000 – Næringsdepartementets fagproposisjon

Det forutsettes at selskapet [Svalbard Samfunnsdrift] legger betydelig vekt på å øke egenfinansieringen ved at prisingen av de enkelte tjenestene i størst mulig grad gir kostnadsdekning. Videre forutsetter departementet at selskapet prioriterer arbeidet med å gjøre driften mest mulig kostnadseffektiv.

Svalbardrådet – Komitehøring Stortinget høsten 1999

Svalbardrådet, som er det folkevalgte rådgivende organ i Longyearbyen, er bekymret for de reduserte overføringene til Svalbard Samfunnsdrift AS (SSD).

Reduserte overføringer gjennom en årrekke har ført til et akkumulert investeringsbehov knyttet til infrastrukturen i Longyearbyen. Dette investeringsbehovet gjelder viktige oppgaver innen vannforsyning, distribusjon av varme, avløp og renovasjon. I tillegg er det behov for oppgradering av det eneste kraftverket i Longyearbyen

Stortinget har en erkjennelse for at lokaldemokrati medfører økte utgifter

«Komiteen tar til etterretning at innføring av lokaldemokrati i en overgangs- og innføringsfase vil innebære et økt tilskuddsbehov. Komiteen erkjenner likeledes at innføring av lokaldemokrati også på sikt vil medføre noe økte utgifter knyttet til administrasjonen i Longyearbyen lokalstyre. Komiteen viser til at størrelsen på tilskuddet vil bli fastsatt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet det enkelte år.»

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Svalbard samfunnsdrift og næringsutvikling	46 000	37 000	38 000								
Svalbardrådet		840	1 840								
Longyearbyen lokalstyre				41 240	49 688	51 530	53 710	60 923	86 954	88 800	92 822
Herav innlemming Longyearbyen skole									22 700		

Eierskapet til grunnen i Longyearbyen

- Utøvelse av grunneierretten ble ved oppdelingen av Store Norske lagt til SSD
- Uenighet mellom Store Norske og SSD midt på 1990 tallet – avtale mellom selskapene om Grunnforvaltningen
- Fra Ot.prp. 58 (2000-2001)
«Flere høringsinstanser har i sine uttalelser tatt opp spørsmål om grunneierretten i Longyearbyen. Spørsmålet er ikke omfattet av dette lovforslaget, men vil bli avklart gjennom en egen prosess. Innspillene fra disse instansene vil bli tatt med i den forbindelse.»

Eierskapet til grunnen i Longyearbyen, forts

- Longyearbyen lokalstyre –
Eksisterende avtale mellom SSD og SNSK stort sett har fungert bra som grunnlag for videreutviklingen av Longyearbyen de senere år.

Har ønsket å videreføre denne avtalen i en eller annen form.

- 24.02.2003 fastsetter byggesaksforskrift for Longyearbyen – hjemmelsgrunnlag for behandling av byggesaker.
- SNSK sier i brev av 26.02.2003 opp avtalen med SSD om forvaltningen av grunnen

Eierskapet til grunnen i Longyearbyen, forts

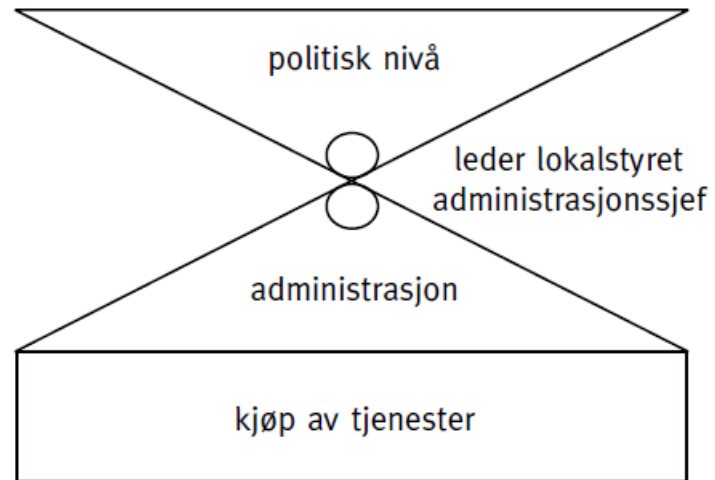
- Første avtale med Store Norske om rettigheter for Longyearbyen lokalstyre på Store Norskes eiendom – sikre Longyearbyen lokalstyre virkemidler for oppfølging av planvedtak – 31.3.2004
 - Bruk av grunn til infrastruktur
 - Leie av grunn for ny bebyggelse
 - Fradeling og bortfeste av tomter for ny bebyggelse
 - Intensjonsbestemmelse om vederlag for bortfeste av grunn
 - Forkjøpsrett
 - SSD tiltredelseserklæring
- At grunneier gjeninntre som forvalter av grunnen innebærer også bortfall av inntekter for Longyearbyen lokalstyre.

Eierskapet til grunnen i Longyearbyen, forts

- Behov for en mer detaljert avtale med Store Norske – inngås mars 2008
 - Hovedavtalen – Regulerer Longyearbyen lokalstyres rettigheter på Store Norskes grunn
 - Ansvarsavtalen – regulerer Longyearbyen lokalstyres ansvar som offentlig myndighet og Store Norske som grunneier
 - uenighetspunkt om ras- og skredsikring
 - Festeavtalen - prinsipper for Longyearbyen lokalstyre betaling av festeavgift

Hovedprinsipper for organisering av Longyearbyen lokalstyre - 2002

- Strategiske oppgaver, bestillerfunksjonene og myndighetsutøvelsen ivaretas i Longyearbyen lokalstyres egen organisasjon.
- Selve tjenesteproduksjonen kjøpes i hovedsak fra andre, og først og fremst fra Svalbard Samfunnsdrift AS

Denne figuren illustrerer prinsippet i bestiller-/utførermodellen samt ansvarsfordelingen mellom politisk nivå og administrasjon.

Longyearbyen lokalstyre - de første årene

- Preget av sterk befolkningsvekst

	sept 1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Befolkning Longyearbyen	1 396	1 637	1 724	1 865	1 947	2 001	2 055	2 071	2 059

- Tilrettelegging for nye boliger – delplaner for utbygging
- Tilpasse tjenestetilbudet til økt etterspørsel (barnehageplasser en særlig utfordring)
- Tilrettelegging og utvikling av lokaldemokratiet
 - Fra rådgivende til besluttende organ
 - Åpenhet, Offentlig saksbehandling (forvaltnings- og offentlighetslov), hjemmesider og Info-torg
 - Nye myndighetsoppgaver (barnehage-, barnevern)
 - Forliksråd og næringsmiddeltilsyn
- Energiforsyningen – utbygging av fjernvarmenett, framtidens energibærere, finansiering av reservekraft
- Byggesaksregler
- Lokalsamfunnsplan – samfunnsdelen
- Havneplan og avfallsplan
- Samfunns- og næringsanalyser, Statistikkproduksjon – hvordan sikres dette i fremtiden?
- Kartlegging av biologisk mangfold i Longyearbyen, Kartlegging og innmåling av kulturminner

Longyearbyen lokalstyre - de første årene, forts

- Svalbard museum – etablering i forskningsparken og egen stiftelse
- Selvstyrt ungdomshus
- Etablering av nye kulturarenaer
- Valgforskriften
- Samhandling med næringslivet

Administrativ organisasjonsstruktur – evaluering og videreutvikling

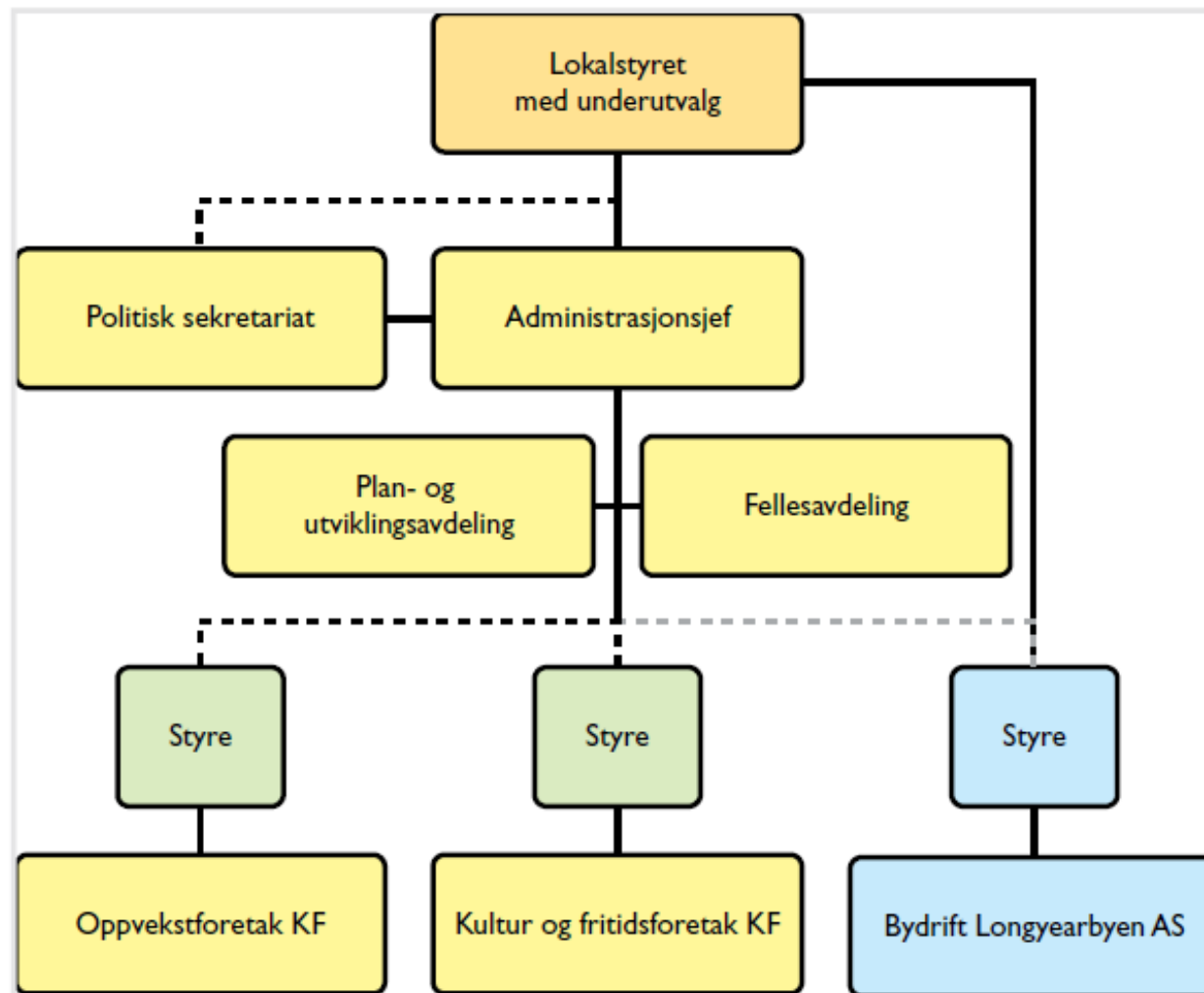
- Evalueringsrapport behandlet i lokalstyret – november 2004.
Lokalstyret besluttet på grunnlag av evalueringsrapporten å igangsette en organisasjonsutviklingsprosess.
- Målsettinger for fremtidig organisering:
 - best tilfredsstillende Longyearby-samfunnets demokratiske prinsipper og som best tilrettelegger for politisk-strategiske valg (effektiv planutvikling og tydelige bestillinger). Dette inkluderer også den modell som innebærer framstilling av de best mulige beslutnings- grunnlag for politikerne.
 - best ivaretar kravene til høy driftseffektivitet og kvalitetsleveranse av tjenester til rett tid og riktig pris (ref. brukertilfredshet).
 - gir høyest organisatorisk effektivitet og minst byråkratisk saksforsinkelse.
 - best ivaretar de menneskelige verdier som trivsel, læring, utviklingsmuligheter og kompetansemiljøer.
 - best kan styrke lokalstyrets rolle og funksjonsform i lokaldemokratiet.
 - tar høyde for at ansvaret for Longyearbyen skole skal overføres fra staten til Longyearbyen lokalstyre.

Administrativ organisasjonsstruktur – evaluering og videreutvikling

- Styringsgruppe:
Partssammensatt administrasjonsutvalg, utvidet med representant fra ansatte i Svalbard Samfunnsdrift AS og en representant fra ansatte ved Longyearbyen skole
- Organisasjonsutviklingsseminar – november 2004
- Enstemmig anbefaling fra styringsgruppen om å velge en foretaksmodellen som fremtidig organisasjonsmodell.
Lokalstyret sluttet seg til anbefalingen i februar 2005.

Ny organisasjonsstruktur fra 1.1.2006

Ny administrativ organisasjonsstruktur – hvordan legge til rette for helhetlig tilnærming innenfor en foretaksmodell

- Vedtektsbestemmelser i KF-ene:
 - Strategiutvikling er Longyearbyen lokalstyres ansvarsområde.
 - Styret kan kun ansette i på forhånd godkjente stillingshjemler (unntak for skole og barnehage hvor rammetimer og bemanningsnormer er styrende).
 - Styret har ikke myndighet til å fastsette lønnsvilkår, og gjennomføre lokale lønnsforhandlinger
 - Krav til styrets leveranser i budsjett og økonomiplanprosessen
 - Foretaket skal benytte innkjøpsreglement og rammeavtaler for Longyearbyen lokalstyre
 - Alle IT anskaffelser skal klareres med IT avdeling i LL
 - Foretaket er forpliktet til å kjøpe administrative tjenester fra LL
- Daglig leders stillingsbeskrivelse
 - Lede, organisere og koordinere aktivitetene i foretaket, slik at foretaket framstår som en koordinert enhet og framstår som en del av Longyearbyen lokalstyres organisasjon.
 - deltar i Longyearbyen lokalstyres administrative «konsernledergruppe». Daglig leder skal bistå administrasjonssjefen i strategisk utviklingsarbeid
- Konkrete forventninger til resultater og oppdrag i Longyearbyen lokalstyres budsjettvedtak

Longyearbyen lokalstyre – større oppgaver 2005 - 2009

- Overtakelse av Longyearbyen skole fra staten
 - Tjenesteboligene
 - Harmonisering av ansattbetingelser
- Tilpasning av pensjonsordningen til kommunale vilkår
- Energiforsyningen – reservekraft – brukerfinansiering, rensekrav
- Havneutvikling
- Rullering av arealplan
- Kulturarenaer
- Evaluering av lokalstyreordningen i Longyearbyen (NIBR)
- Omdanning av Bydrift Longyearbyen fra AS til KF
- Endring av skattereglene
- Lønns- og prisjustering av statlige tilskudd
- Longyearbyen 100 år
- Ny Svalbardmelding

Aktuelt lovverk

Evaluering

Klikk på lenken i mailen du har fått.

Bruk noen minutter til å gi oss
tilbakemelding på denne
samlingen.

På forhånd takk!

